

BIJLAGE I.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

TWEDE SERIE. — ACHTSTE DEEL, No. 4.

(Maand Julij 1855.)

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

BENOEMINGEN :

Tot secretaris der speciale Commissie van Inspectie voor het militair onderwijs, de kap. van den generalen staf H. E. W. Rodi de Loo, en tevens bestemd om als amanuensis aan het comité van defensie te worden toegevoegd. Bij het 2de reg. inf., tot 2de luits.: de kadets W. de Waal en J. C. Harsveldt, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landmagt. Bij het 5de reg. inf., tot 2de luits.: de kadets E. F. Kempers, L. J. B. Verschoor en jhr. L. D. Meijer, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landmagt. Bij het 8ste reg. inf., tot 2de luits.: de kadets jhr. F. van Spengler en R. D. W. Koops, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landm. Bij het 1ste reg. drag., tot 2de luits.: de kadets E. van Wickevoort Crommelin en jhr. G. F. van de Poll, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landm. Bij het 4de reg. drag., tot 2den luit.: de kadet jhr. W. van Loon, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landm. Bij het reg. jagers te paard, tot 1sten luit.: de 2de luit. G. Holtius, van het korps. Bij het reg. veld-art., tot adj.: de kap. E. J. Jacobs, van het korps; tot 2de luits. de kadets W. K. L. van Helden, H. M. Steenberghe, F. Kuoote, D. H. Cromhout en J. A. van Otterloo, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landm. Bij het 1ste reg. vesting-art., tot 2de luits. de kadets

R. W. Kraft, W. Beijerinck en P. B. Kock, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landm. Bij het 2de reg. vesting-art., tot 2den luit.: de kadet C. L. Doorman, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landm. Bij het 3de reg. vesting-art., de kadets H. W. van Marle, R. Verschoor en jhr. W. F. G. A. van Pestel, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landm. Bij het reg. rijdende art.: de kadets jhr. W. A. Alting van Geusau en jhr. W. G. Hovij, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landm. Bij het korps ing. min. en sapp., tot 2de luits.: de kadets J. F. Beijen, H. Viervant, F. H. Ampt en F. W. Conrad, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landm. Bij het personeel van de geneesk. dienst der landm., tot offic. van gezondh. der 3de kl.: de kweekelingen bij 's Rijks Kweekschool voor militaire geneesk. J. Hellendoorn, J. Baum, C. H. P. Klamberg, J. van Lier, J. H. Gentis, M. W. C. Gori, C. C. Vigelius, J. van Dorsten, A. B. J. Lulofs, J. W. Kipp, D. J. Schneiders van Greijffenswert en C. F. A. Moorrees; tot kap. directeur van het Garnizoens-Hospitaal te Nijmegen: de gepensioneerde ritm. der 1ste kl. G. J. te Boekhorst. Bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indië, tot 2de luits.: de kadets H. Tissot van Patot, F. J. L. M. Z. Baron von Tengnagell, W. J. Havenga, A. G. Drossaers, E. W. Pfeiffer, J. H. C. Godin, A. P. W. Meis, A. M. de Buck, H. J. C. Janssen en W. Godin, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landm. Bij het wapen der kavallerie van het leger in Oost-Indië, tot 2den luit.: de kadet H. K. E. Perié, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landm. Bij het wapen der art. van het leger in Oost-Indië, tot 2de luits.: de kadets H. W. Ketjen, F. J. A. van

Zijl de Jong, T. Romswinkel en P. C. Lans, van de Konink. Akad. van de Zee- en Landm. Bij het korps der genie en sappeurs van het leger in Oost-Indië, tot 2de luits.: de kadets F. Kat, A. J. H. van Kappen, J. K. Pluim Mentz, K. F. Caspersz, W. C. L. Ruijs en M. C. van Daalen Wetters, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landm. Bij het personeel van de militaire geneesk. dienst in Oost-Indië, tot offic. van gezondh. der 3de kl.: de kweekelingen bij 's Rijks Kweekschool voor militaire geneesk. J. J. W. E. van Riemsdijk, J. W. Cramer, M. W. J. den Berger, S. Trésling, J. N. Jorritsma, W. L. Terne van der Heul, H. J. Gajmans, C. A. Prins en G. A. P. van Steenvelt; tot apotheker van de 3de kl.: de kweekeling der pharmacie K. W. van Gorkom.

Verplaatsingen.

Bij het 3de reg. inf., de 1ste luit. W. G. Weier, van het 4de reg. inf. Bij het 4de reg. inf., de 2de luit. W. A. J. J. Kraal, van het 2de reg. inf. Bij het 6de reg. inf., de 1ste luit. F. van Altena, van het 1ste reg. inf.; de 1ste luit. H. Sasburg, van het 4de reg. inf.; de kap.-ing. J. H. A. Verduchene, van Muiden naar Utrecht; de 1ste luit.-ing. P. Stolk, van Utrecht naar Muiden.

Eervol ontslagen.

De kap. bij den staf van het wapen der art. F. A. T. Delprat, uit zijne betrekking bij de Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt, en voorloopig belast met de functiën van adjudant voor het materieel te Breda; de 1ste luit. van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs J. F. van Hanswijk, uit zijne betrekking bij de Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt, en zulks beiden op het daartoe door hen te kennen gegeven verlangen; de majoor van den generalen staf J. H. W. Le Clercq, uit zijne betrekking van secretaris der speciale commissie van inspectie over het militair onderwys, en tevens ontheven van de tot dusverre door hem vervulde betrekking van amanuensis van het comité van defensie, en bestemd om te worden belast met de functiën van chef van den staf der 3de brigade inf.; de 1ste luit. H. M. Rookmaker, van het reg. jagers te paard.

Gepensionneerd.

De 1ste luit. J. H. Bloem, van de compagnie Maréchaussée van Noord-Brabant en Zeeland, onder toekenning van den rang van kap.; de 1ste luit. H. Beekhuis, directeur van het garnizoens-hospitaal te Nijmegen.

CORRESPONDENTIE.

De Redactie van den *Militaire-Spectator* voldoet gaarne aan het verlangen van den *geachten Schrijver over de verewigde manoeuvres der Kavallerie en Rijdende Artillerie*, voorkomende in het 10^e N^o. van den vorigen Jaargang, en plaatst bij wijze van Errata op dat stuk:

Op Bladz. 473, 2^e kolom, 17^e regel van boven, staat: Achter de stukken halt houden. Lees: «Regts en Links achterwaarts van de stukken halt houden.»

Op Bladz. 474, 1^e kolom, 4^e regel van onderen, aan het slot van den volzin te laten volgen: «De Eskadrons regts voor de Artillerie geplaatst, maken pelotons *Regts* en *Links* in eenen snellen gang en plaatsen zich achter hunne

naastbijzijnde Eskadrons. — Het 4^e Eskadron van het regter regiment gaat achter het 3^e Eskadron van dat regiment en het 1^e Eskadron van het linker regiment, gaat achter het 2^e Eskadron van dat regiment.»

De Redactie zou reeds in het vorig nummer opgemaelde Errata hebben geplaatst, ware het niet dat er zich moeilijkheden opdeden met de vervaardiging der houtseëfiguren ter opheldering. Deze nog bestaande, heeft de Redactie niet langer willen uitstellen aan het verlangen van den geëerden Schrijver te voldoen, en het op zich genomen de teekening ter verduidelijking achterwege te laten.

Zijl de Jong, T. Romswinkel en P. C. Lans, van de Konink. Akad. van de Zee- en Landm. Bij het korps der genie en sappeurs van het leger in Oost-Indië, tot 2de luits.: de kadets F. Kat, A. J. H. van Kappen, J. K. Pluim Mentz, K. F. Caspersz, W. C. L. Ruijs en M. C. van Daalen Wetters, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landm. Bij het personeel van de militaire geneesk. dienst in Oost-Indië, tot offic. van gezondh. der 3de kl.: de kweekelingen bij 's Rijks Kweekschool voor militaire geneesk. J. J. W. E. van Riemsdijk, J. W. Cramer, M. W. J. den Berger, S. Trésling, J. N. Jorritsma, W. L. Terne van der Heul, H. J. Gajmans, C. A. Prins en G. A. P. van Steenvelt; tot apotheker van de 3de kl.: de kweekeling der pharmacie K. W. van Gorkom.

Verplaatsingen.

Bij het 3de reg. inf., de 1ste luit. W. G. Weier, van het 4de reg. inf. Bij het 4de reg. inf., de 2de luit. W. A. J. J. Kraal, van het 2de reg. inf. Bij het 6de reg. inf., de 1ste luit. F. van Altena, van het 1ste reg. inf.; de 1ste luit. H. Sasburg, van het 4de reg. inf.; de kap.-ing. J. H. A. Verduchene, van Muiden naar Utrecht; de 1ste luit.-ing. P. Stolk, van Utrecht naar Muiden.

Eervol ontslagen.

De kap. bij den staf van het wapen der art. F. A. T. Delprat, uit zijne betrekking bij de Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt, en voorloopig belast met de functiën van adjudant voor het materieel te Breda; de 1ste luit. van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs J. F. van Hanswijk, uit zijne betrekking bij de Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt, en zulks beiden op het daartoe door hen te kennen gegeven verlangen; de majoor van den generalen staf J. H. W. Le Clercq, uit zijne betrekking van secretaris der speciale commissie van inspectie over het militair onderwys, en tevens ontheven van de tot dusverre door hem vervulde betrekking van amanuensis van het comité van defensie, en bestemd om te worden belast met de functiën van chef van den staf der 3de brigade inf.; de 1ste luit. H. M. Rookmaker, van het reg. jagers te paard.

Gepensionneerd.

De 1ste luit. J. H. Bloem, van de compagnie Maréchaussée van Noord-Brabant en Zeeland, onder toekenning van den rang van kap.; de 1ste luit. H. Beekhuis, directeur van het garnizoens-hospitaal te Nijmegen.

CORRESPONDENTIE.

De Redactie van den *Militaire-Spectator* voldoet gaarne aan het verlangen van den *geachten Schrijver over de verewigde manoeuvres der Kavallerie en Rijdende Artillerie*, voorkomende in het 10e N^o. van den vorigen Jaargang, en plaatst bij wijze van Errata op dat stuk:

Op Bladz. 473, 2e kolom, 17e regel van boven, staat: Achter de stukken halt houden. Lees: «Regts en Links achterwaarts van de stukken halt houden.»

Op Bladz. 474, 1e kolom, 4e regel van onderen, aan het slot van den volzin te laten volgen: «De Eskadrons regts voor de Artillerie geplaatst, maken pelotons *Regts* en *Links* in eenen snellen gang en plaatsen zich achter hunne

naastbijzijnde Eskadrons. — Het 4e Eskadron van het regter regiment gaat achter het 3e Eskadron van dat regiment en het 1e Eskadron van het linker regiment, gaat achter het 2e Eskadron van dat regiment.»

De Redactie zou reeds in het vorig nummer opgemaelde Errata hebben geplaatst, ware het niet dat er zich moeilijkheden opdeden met de vervaardiging der houtseëfiguren ter opheldering. Deze nog bestaande, heeft de Redactie niet langer willen uitstellen aan het verlangen van den geëerden Schrijver te voldoen, en het op zich genomen de teekening ter verduidelijking achterwege te laten.

BIJLAGE II.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR.

TWEEDE SERIE. — ACHTSTE DEEL, N° 2.

(Maand Augustus 1855.)

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

BENOEMINGEN :

Bij het Departement van Oorlog, tot 1sten luit.-kwartierm.: de 2de luit.-kwartierm. J. E. Muller, van het Departement van Oorlog. Bij het 1ste reg. inf., tot adj. bij het korps: de kap. K. W. C. Reichmann, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. A. L. van Loon, van het reg. Gren. en jagers; tot 2de luits.: de sergeanten J. C. Valter, van het 6de reg. inf.; E. J. L. Meuter, van het 5de reg. inf.; J. J. Aiton, van het 7de reg. inf. en H. van den Bosch, van het 8ste reg. inf.; tot 2de luit.-kwartierm.: de sergeant C. L. E. C. Westerbaen Schmidt, van het reg. grenad. en jagers. Bij het 2de reg. inf., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. J. C. Moltzer, van het korps; tot 1sten luit.-administrateur van kleeding en wapening: de 1ste luit.-kwartierm. J. Engeringh, van het korps; tot 2den luit.: de fourier H. M. Terstege, van het reg. grenad. en jagers; tot 2de luit.-kwartierm.: de sergeant J. M. Janssen, van het reg. veld-art. Bij het 3de reg. inf., tot 1sten luit.-kwartierm.: de 2de luit.-kwartierm. J. P. Koster, van het korps; tot 2den luit.: de sergeant G. L. N. Britt, van het 1ste reg. inf. Bij het 4de reg. inf., tot majoor: de kap. der 1ste kl. P. H. L. Lilly, adj. bij het 1ste reg. inf.; tot kap. administrateur van kleeding en wapening: de kap.-kwartierm.

J. Davids, van het Departement van Oorlog. Bij het 5de reg. inf., tot 2den luit.: de sergeanten J. Huijgens en J. W. Themmen, beiden van het korps; tot 2den luit.-kwartierm.: de sergeant-titulair H. C. van Erp Taalman Kip, van het instructie-bat. Bij het 6de reg. inf., tot 2de luits.: de sergeanten F. Romeijn, van het instruct.-bat., J. H. van Roijen, van het 4de reg. inf. en de sergeant-majoor J. G. D. Oberschorfheide, van het 8ste reg. inf.; tot 2den luit.-administrateur van kleeding en wapening: de sergeant-majoor J. Hilberg, van het 7de reg. inf. Bij het 7de reg. inf., tot kap. der 2de kl.: de kap. van de 3de kl. T. Groeneveld, van het korps; tot 2den luit. de sergeant P. A. F. Marchant, van het korps; tot 2de luit.-kwartierm.: de fourier A. van Heerde, van het korps; tot 1sten luit.-administrateur van kleeding en wapening: de 2de luit.-administrateur van kleeding en wapening J. Kloekhorst, van het korps; tot 2den luit.: de sergeant G. L. Brunings, van het korps; tot 2den luit.-kwartierm.: de sergeant A. G. Geloudemans, van het 6de reg. inf. Bij het 1ste reg. drag., tot 2den luit.-kwartierm.: de sergeant-majoor C. W. van Engelen, van het reg. gren. en jagers. Bij het 2de reg. drag., tot 2den luit.: de opperwachtmeester C. A. L. Brender à Brandis, van het 1ste reg. drag. Bij het 4de reg. drag., tot 2den luit.-administrateur van kleeding en wapening: de adj.-onderofficier S. V. Hoekzema, van het 8ste reg. inf. Bij het 3de reg. vesting-art., tot 2den luit.: de sergeant H. J. Kuipers, van het 1ste reg. vesting-art. Bij het reg. rijdende art., tot kap.-administrat. van kleeding en wapening: de 1ste luit.-administrat. van kleeding en wapening H. L. Mulder, van het korps. Bij het

wapen der marechaussée, tot 2den luit.: de wachmeester J. den Haan, van het wapen; tot militie-commissaris in de provincie Friesland, de majoor D. van den Oosterkamp, van het 4de reg. inf.; tot militie-commissaris in de provincie Groningen, de gepensionneerde maj. H. Bernelot Moens; tot militie-commissaris in de provincie Noordholland, de gepensionneerde majoor W. A. Camp; den personen titel van Hoogleeraar zonder bezwaar der schatkist, aan den lector der 1ste kl. in de wis- en natuurkunde aan de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landmagt J. Badon Ghijben en aan den lector 1ste kl. in de taal- en letterkunde aan de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landmagt Dr. A. A. van Heusden.

Verplaatsingen.

Bij het Departement van oorlog: de 1ste luit.-kwartierm. J. M. Mulder, van het 3de reg. inf. Bij het reg. gren. en jagers: de 2de luit. jhr. A. J. B. Suchtelen tot de Haar, van het 3de reg. inf.; de 2de luit.-kwartierm. J. W. Muller, van het 8ste reg. inf. Bij het 1ste reg. inf.: de 1ste luit.-kwartierm. J. J. van Thiel, van het 1ste reg. drag. Bij het 3de reg. inf.: de 1ste luit.-kwartierm. L. M. A. Rant, van het 5de reg. inf.; de 1ste luit. J. C. L. Simon, van het korps marechaussée van Grave naar 's Bosch; de 2de luit. plaatsel. adj. der 2de kl. J. Post, van Breskens naar Middelburg; de 1ste luit.-ingenieur A. J. van Prehn, van Vlissingen naar den Helder; de 2de luit.-ingenieur jhr. L. J. van Teijlingen, van het bat. mineurs en sappeurs uit Utrecht naar Vlissingen; de 2de luit.-ingenieur W. T. Koster, van het bat. mineurs en sappeurs te Utrecht naar Neuzen; de 2de luit.-ingenieur N. H. Nierstrasz, van het bataillon mineurs

en sappeurs te Utrecht naar Hellevoetsluis; de 1ste luit.-ingenieur J. F. van Hanswijk, gedetacheerd bij de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landmagt te Breda, naar Utrecht; de 1ste luit.-ingenieur C. W. Baron van Dedem, van den Helder naar Bergen-op-Zoom; de kap.-ingenieur J. H. A. Verduchène, van Utrecht naar Breda; de 1ste luit.-ingenieur D. J. Jordens, van Breda naar Groningen. Bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indië: de 2de luit. A. J. van Winsbeijm, van het 5de reg. inf.

Gepensionneerd.

De majoor D. van den Oosterkamp, van het 4de reg. inf., onder toekenning van den rang van luit.-kol.; de kap.-administrateur van kleeding en wapening C. J. H. Roelants, van het 4de reg. inf., met vergunning om de activiteits-uniform van de functie van administrateur van kleeding en wapening te blijven dragen; de 2de luit.-administrateur van kleeding en wapening J. Benschop, van het 6de reg. inf.; de kap.-administrateur van kleeding en wapening G. M. Fundter, van het 4de reg. drag.; de 1ste luit. H. Brans, magazijnmeester der art. van de 3de kl. te Woudrichem.

Overleden.

De generaal-majoor K. E. Baron van Heerdt, adj. van Z. M. in buitengewone dienst, kommanderende de 1ste brigade kavallerie; de kap. J. C. Mugge, van het 5de reg. inf.; de 2de luit.-kwartierm. C. J. Rietbergen, van het 7de reg. inf.; de luit. der inf. hier te lande C. A. Urbanus, doch tijdelijk gedetacheerd bij de landmagt in West-Indië.

BIJLAGE III.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR.

TWEEDE SERIE. — ACHTSTE DEEL, N^o 2.

(Maand September 1855.)

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

BENOEMINGEN :

Tot gewoon Lid van het Comité van Defensie de kolonel jonkh. C. D. P. Singendonck, Inspecteur van het wapen der art. Bij het Departem. van Oorlog, de 1ste luit. N. van Rhijn, van het korps ingen. mineurs en sappeurs. Bij het reg. grenad. en jag., tot kap. : Z. K. H. de Prins van Oranje Willem Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik, 1ste luit. à la suite van het korps. Bij het 1ste reg. inf., tot kap. der 2de kl. : de kap. der 3de kl. W. E. W. C. F. Hardy, van het korps. Bij het 3de reg. inf., tot majoor : de kap. der 1ste kl. M. F. C. de Charon de Saint Germain, van het 5de reg. inf.; tot kap. der 2de kl. : de kap. der 3de kl. J. L. Souman, van het korps. Bij het 4de reg. inf., tot kap. der 1ste kl. : de kap. der 2de kl. P. C. de Wiese, adj. bij het korps; tot 1sten luit. : de 2de luit. IJ. Riethagen, van het instructie-bat., F. J. A. Smids, van het algem. depôt van discipline, en K. P. Kempers, van het 6de reg. inf. Bij het 5de reg. inf., tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luits. IJ. de Vries, van het 6de reg. inf., en A. A. E. H. Bachmann, van het korps. Bij het 7de reg. inf., tot kap. der 1ste kl. : de kap. van de 2de kl. A. P. Luppas, van het korps. Bij het 8ste reg. inf., tot kap. der 1ste kl. : de kap. van de 2de kl. J. Baptist, van het korps; tot kap. van de 3de kl., de 1ste luit. J. Ekkart, van het 4de reg. inf. Bij het instructie-bat.,

tot kap. van de 2de kl. : de kap. van de 3de kl. A. W. Rodeman, van het korps; terwijl aan den gewezen 2de luit. van het 3de reg. drag. H. A. L. van Vessem, thans adjunct-intendant aan het paleis te Amsterdam, de titulaire rang van ritmeester is toegekend.

Verplaatsingen.

Bij het 4de reg. inf. : de 2de luit. I. T. Peuchen, van het 7de reg. inf. Bij het instructiebat. : de 2de luit. J. H. Folkerts, van het 7de reg. inf., en de 2de luit. C. L. H. von Freijtag van Overstraten, van het 4de reg. inf. Bij het algem. depôt van discipline : de 2de luit. J. G. H. Grooss, van het 5de reg. inf. Bij het bat. mineurs en sappeurs : de kap. adminis. van kleed. en wap. R. J. G. baron van der Capellen, van het reg. jagers te paard. Bij het reg. jagers te paard : de 2de luit. administrat. van kleed. en wap. H. J. van Maurik, van het bat. mineurs en sappeurs; de 1ste luit. van het korps ingenieurs mineurs en sappeurs J. A. W. D. van Hasselt, uit zijne betrekking bij het Departement eervol ontslagen, en geplaatst aan den Helder; de offic. van gezondh. der 1ste kl. J. H. C. Basting, van Leiden naar 's Gravenhage; de offic. van gezond. der 2de kl. C. H. D. Visscher, van Breda naar Zwolle; de officieren van gezondh. der 3de kl. J. M. Engelhart, van Harderwijk naar Leyden; H. C. A. K. Eikendal, van Delft naar 's Gravenhage; J. Schuijt, van Medemblik naar Breda; W. J. de Meijer, van Leyden naar Harderwijk; H. A. Kooijker, van 's Bosch naar Medenblik. Bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indie : de 2de luit. J. J. Alberts, van het 8ste reg. inf.

Op het daartoe door hem gedaan verzoek op non-activiteit gesteld.

De majoor J. C. van Groin, van het 3de regiment infanterie.

Eervol ontslagen.

De gepensioneerde luit.-gen. M. H. Steenberghe, uit de batrekking van gewoon lid van

het Comité van Defensie, met dankzegging voor de ook in die betrekking bewezen diensten.

Gepensionneerd.

De kap. S. Swaens, van het 8ste reg. inf.

Overleden.

De kap. IJ. A. van Dinter, van het 6de regiment infanterie.

CORRESPONDENTIE.

De schrijver van het artikel: «*Geen Infanterie-officieren meer gedetacheerd aan 's Rijks geweerwinkel te Delft*», houde het ons ten goede, wanneer wij zwaarigheid maken dat stuk, geheel zoo als het daar ligt, en zonder vermelding van zijnen naam, op te nemen. Hoewel wij ons vereenigen met zijne denkbeelden in het eerste gedeelte daarvan ontwikkeld, doen wij zulks geenszins onvoorwaardelijk met die van het slot. De krenkende wijze van beschonwing, daarin vervat, dunkt ons volstrekt niet genoeg gemotiveerd door het personeel gevoelen van den schrijver, of wel door de uiting van eene opinie van een of twee individuen, waarop hij zijn afkeurend oordeel grondt, doch die daarom volstrekt nog niet de algemeene opinie vormen.

Aan den Hr. N. N. te M. Uw stuk: «*Iets over den Inwendigen dienst der Infanterie*» is ons om verschillende redenen minder geschikt ter plaatsing voorgekomen. De enkele punten, die door u worden aangeroerd, behooren overigens tot de zondanige, die bij eventuele herziening van het Reglement op genoemde dienst, zonder eenigen twijfel in aanmerking zullen en moeten komen; het geheele onderwerp is, naar ons gevoelen voor gewigtiger beschouwingen dan deze vatbaar.

Andere ingezonden stukken zullen zoo spoedig mogelijk geplaatst worden.

BIJLAGE III.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR.

TWEEDE SERIE. — ACHTSTE DEEL, N^o 2.

(Maand September 1855.)

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

BENOEMINGEN :

Tot gewoon Lid van het Comité van Defensie de kolonel jonkh. C. D. P. Singendonck, Inspecteur van het wapen der art. Bij het Departem. van Oorlog, de 1ste luit. N. van Rhijn, van het korps ingen. mineurs en sappeurs. Bij het reg. grenad. en jag., tot kap. : Z. K. H. de Prins van Oranje Willem Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik, 1ste luit. à la suite van het korps. Bij het 1ste reg. inf., tot kap. der 2de kl. : de kap. der 3de kl. W. E. W. C. F. Hardy, van het korps. Bij het 3de reg. inf., tot majoor : de kap. der 1ste kl. M. F. C. de Charon de Saint Germain, van het 5de reg. inf.; tot kap. der 2de kl. : de kap. der 3de kl. J. L. Souman, van het korps. Bij het 4de reg. inf., tot kap. der 1ste kl. : de kap. der 2de kl. P. C. de Wiese, adj. bij het korps; tot 1sten luit. : de 2de luit. IJ. Riethagen, van het instructie-bat., F. J. A. Smids, van het algem. depôt van discipline, en K. P. Kempers, van het 6de reg. inf. Bij het 5de reg. inf., tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luits. IJ. de Vries, van het 6de reg. inf., en A. A. E. H. Bachmann, van het korps. Bij het 7de reg. inf., tot kap. der 1ste kl. : de kap. van de 2de kl. A. P. Luppas, van het korps. Bij het 8ste reg. inf., tot kap. der 1ste kl. : de kap. van de 2de kl. J. Baptist, van het korps; tot kap. van de 3de kl., de 1ste luit. J. Ekkart, van het 4de reg. inf. Bij het instructie-bat.,

tot kap. van de 2de kl. : de kap. van de 3de kl. A. W. Rodeman, van het korps; terwijl aan den gewezen 2de luit. van het 3de reg. drag. H. A. L. van Vessem, thans adjunct-intendant aan het paleis te Amsterdam, de titulaire rang van ritmeester is toegekend.

Verplaatsingen.

Bij het 4de reg. inf. : de 2de luit. I. T. Peuchen, van het 7de reg. inf. Bij het instructiebat. : de 2de luit. J. H. Folkerts, van het 7de reg. inf., en de 2de luit. C. L. H. von Freijtag van Overstraten, van het 4de reg. inf. Bij het algem. depôt van discipline : de 2de luit. J. G. H. Grooss, van het 5de reg. inf. Bij het bat. mineurs en sappeurs : de kap. adminis. van kleed. en wap. R. J. G. baron van der Capellen, van het reg. jagers te paard. Bij het reg. jagers te paard : de 2de luit. administrat. van kleed. en wap. H. J. van Maurik, van het bat. mineurs en sappeurs; de 1ste luit. van het korps ingenieurs mineurs en sappeurs J. A. W. D. van Hasselt, uit zijne betrekking bij het Departement eervol ontslagen, en geplaatst aan den Helder; de offic. van gezondh. der 1ste kl. J. H. C. Basting, van Leiden naar 's Gravenhage; de offic. van gezond. der 2de kl. C. H. D. Visscher, van Breda naar Zwolle; de officieren van gezondh. der 3de kl. J. M. Engelhart, van Harderwijk naar Leyden; H. C. A. K. Eikendal, van Delft naar 's Gravenhage; J. Schuijt, van Medemblik naar Breda; W. J. de Meijer, van Leyden naar Harderwijk; H. A. Kooijker, van 's Bosch naar Medenblik. Bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indie : de 2de luit. J. J. Alberts, van het 8ste reg. inf.

Op het daartoe door hem gedaan verzoek op
non-activiteit gesteld.

De majoor J. C. van Groin, van het 3de
regement infanterie.

Eervol ontslagen.

De gepensioneerde luit.-gen. M. H. Steen-
berghe, uit de batrekking van gewoon lid van

het Comité van Defensie, met dankzegging voor
de ook in die betrekking bewezen diensten.

Gepensionneerd.

De kap. S. Swaens, van het 8ste reg. inf.

Overleden.

De kap. IJ. A. van Dinter, van het 6de
regement infanterie.

CORRESPONDENTIE.

De schrijver van het artikel: «*Geen Infanterie-officieren
meer gedetacheerd aan 's Rijks geweerwinkel te Delft,*»
houde het ons ten goede, wanneer wij zwaarigheid maken
dat stuk, geheel zoo als het daar ligt, en zonder vermelding
van zijnen naam, op te nemen. Hoewel wij ons vereenigen
met zijne denkbeelden in het eerste gedeelte daarvan ontwik-
keld, doen wij zulks geenszins onvoorwaardelijk met die van
het slot. De krenkende wijze van beschonwing, daarin ver-
vat, dunkt ons volstrekt niet genoeg gemotiveerd door het
personeel gevoelen van den schrijver, of wel door de uiting
van eene opinie van een of twee individuen, waarop hij
zijn afkeurend oordeel grondt, doch die daarom volstrekt
nog niet de algemeene opinie vormen.

Aan den Hr. N. N. te M. Uw stuk: «*Iets over den In-
wendigen dienst der Infanterie*» is ons om verschillende
redenen minder geschikt ter plaatsing voorgekomen. De
enkele punten, die door u worden aangeroerd, behooren
overigens tot de zondanige, die bij eventuele herziening
van het Reglement op genoemde dienst, zonder eenigen
twijfel in aanmerking zullen en moeten komen; het geheele
onderwerp is, naar ons gevoelen voor gewigtiger beschou-
wingen dan deze vatbaar.

Andere ingezonden stukken zullen zoo spoedig mogelijk
geplaatst worden.

Op het daartoe door hem gedaan verzoek op
non-activiteit gesteld.

De majoor J. C. van Groin, van het 3de
regement infanterie.

Eervol ontslagen.

De gepensioneerde luit.-gen. M. H. Steen-
berghe, uit de batrekking van gewoon lid van

het Comité van Defensie, met dankzegging voor
de ook in die betrekking bewezen diensten.

Gepensionneerd.

De kap. S. Swaens, van het 8ste reg. inf.

Overleden.

De kap. IJ. A. van Dinter, van het 6de
regement infanterie.

CORRESPONDENTIE.

De schrijver van het artikel: «*Geen Infanterie-officieren
meer gedetacheerd aan 's Rijks geweerwinkel te Delft,*»
houde het ons ten goede, wanneer wij zwaarigheid maken
dat stuk, geheel zoo als het daar ligt, en zonder vermelding
van zijnen naam, op te nemen. Hoewel wij ons vereenigen
met zijne denkbeelden in het eerste gedeelte daarvan ontwik-
keld, doen wij zulks geenszins onvoorwaardelijk met die van
het slot. De krenkende wijze van beschonwing, daarin ver-
vat, dunkt ons volstrekt niet genoeg gemotiveerd door het
personeel gevoelen van den schrijver, of wel door de uiting
van eene opinie van een of twee individuen, waarop hij
zijn afkeurend oordeel grondt, doch die daarom volstrekt
nog niet de algemeene opinie vormen.

Aan den Hr. N. N. te M. Uw stuk: «*Iets over den In-
wendigen dienst der Infanterie*» is ons om verschillende
redenen minder geschikt ter plaatsing voorgekomen. De
enkele punten, die door u worden aangeroerd, behooren
overigens tot de zondanige, die bij eventuele herziening
van het Reglement op genoemde dienst, zonder eenigen
twijfel in aanmerking zullen en moeten komen; het geheele
onderwerp is, naar ons gevoelen voor gewigtiger beschou-
wingen dan deze vatbaar.

Andere ingezonden stukken zullen zoo spoedig mogelijk
geplaatst worden.

BIJLAGE IV.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

TWEEDE SERIE. — ACHTSTE DEEL, N° 4.

(Maand October 1855.)

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

BENOEMINGEN :

Bij den grooten staf, tot kolonel: de luit.-kolonel G. A. G. Graaf van der Duyn van Maasdam, adjudant bij Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, met bepaling dat hij in dien verhoogden rang bij voortdoring slechts het tractement van luit.-kolonel zal blijven genieten. Bij het wapen der infanterie. Bij het reg. grenadiers en jagers, tot 1sten luit.: de 2de luitenant J. N. A. Baron Taets van Amerongen, van het korps. Bij het 6de reg. inf., tot kapt van de 3de klasse: de 1ste luit. G. J. J. Frackers, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luit. C. W. T. von Jeeze, van het korps. Bij het 7de reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. J. K. H. de Roo van Alderwerelt, van het korps. Bij het wapen der kavallerie, tot generaal-majoor en kommandant der 1ste brigade kavallerie: de kolonel jonkheer B. van Merlen, kommandant van het 2de reg. dragonders. Bij den staf van het

wapen, tot ritmeester der 1ste klasse: de ritm. der 2de klasse H. Sodenkamp, van dien staf, werkzaam bij het Departement van Oorlog. Bij het 1ste reg. drag. tot luit.-kolonel: de majoor G. Baron van der Duijn van Maasdam, van het 2de reg. drag. Bij het 2de regiment dragonders, tot kommandant: de luit.-kolonel J. J. Hinlopen, van het 1ste reg. dragonders; tot majoor: de ritmeester der 1ste klasse R. J. Castendijk, van het korps; tot ritmeester van de 3de klasse: de 1ste luit. P. L. V. Desertine, van het 1ste reg. drag.; tot 1sten luit.: de 2de luit. L. de Perponcher, van het 4de reg. dragonders. Bij het 3de reg. drag., tot luit.-kolonel: de majoor J. M. Castendijk, van het korps; tot ritmeester der 2de klasse: de ritm. van de 3de klasse L. A. Baron van Itersum, instructeur bij het korps. Bij het 4de reg. dragonders, tot luit.-kolonel: de majoor S. J. R. van de Poll, van het korps. Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gezondheid der 1ste kl.: de officier van gezondheid der 2de klasse J. W. Christan. Bij het wapen der inf., met bepaling dat zij voor den tijd van vijf jaren bij de landmagt in de West-Indië zullen worden gedetacheerd, tot 2de luits.: de sergeanten W. H. Good en G. P. P. Creutz, respectvelijk van het 3de en van het 5de regiment infanterie.

Eervol ontslagen.

De Heer Jonkh. M. D. Hooft Jbz. te Amsterdam, als militie-commissaris in het 1ste ressort der Provincie Noord-Holland, onder dankbetuiging voor zijne langdurige en getrouwe diensten in die betrekking en met vergunning om de uniform en de onderscheidingsteekenen,

voor gemelde betrekking bepaald, te blijven dragen.

Gepensionneerd.

De 1ste luit. A. E. Schepman, van het 4de reg. inf., onder toekenning van den rang van kapitein; de 1ste luit. op non-activiteit A. J. Zencker.

ERRATA.

Bltz. 176, reg. 9 v. o. *officieus*, lees: *officieu's*.

Bij het *Eindverslag* der Commissie van Rapporteurs voor het ontwerp tot vaststelling van Hoofdstuk X der Staatsbegroting voor 1856, heeft de Commissie, na kennisneming van de Memorie van Beantwoording, door de Regering den 6 November jl. op het voorloopig verslag der Commissie ingezonden, geen nader onderzoek te dezer zake in de afdeelingen der Kamer noodig geoordeeld. — De Commissie overigens de waardij der gegeven ophelderingen in het midden latende en zich van het uitbrengen van een eigen oordeel onthoudende betrekkelijk de punten in de gewisselde stukken behandeld, heeft echter vermeend terug te moeten komen op de eigene opmerking, in § 12 van het voorloopig verslag gemaakt omtrent de in den laatsten tijd op de Militaire Akademie te Breda voorgevallen ongeregeldeheden. Het te dier zake door den Minister van Oorlog gegeven antwoord hield eene betuiging in van leedwezen over de wijze waarop de Commissie dit onderwerp behandeld heeft en tevens de verklaring dat de Minister bereid was deswege mondeling de verlangde inlichtingen te geven. De Commissie gebruik makende van de bevoegdheid haar bij Art. 55 van het Reglement van orde verleend, heeft dien ten gevolge eene bijeenkomst met den Minister gehouden, waarin na wederzijdsche verklaringen de Commissie van Rapporteurs zich gedrongen gevoeld heeft den Minister haren dank te betuigen voor de gegeven allezins bevredigende inlichtingen.

Z. Exc. de Minister van Oorlog heeft, bij aanschrijving van den 29^{sten} October 1855, N^o. 55, B, onder anderen ter kennis van het leger gebracht, dat Z. M. bij besluit van den 19^{den} September te voren, N^o. 85, heeft bepaald, enz. dat er voortaan zullen kunnen wezen *magazijnmeesters der artillerie* van de 5^e klasse, geen officier zijnde, welke den graad zullen hebben voor de opzigtters van fortificatiën vastgesteld.

B I J L A G E V.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

TWEDE SERIE. — ACHTSTE DEEL, N^o. 5.

(Maand November 1855.)

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

BENOEMINGEN :

Bij het 2de reg. inf., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste P. A. J. Gosenson, van het koloniaal werfdepôt. Bij het 3de reg. inf., tot maj.: de kap. der 1ste kl. D. Petter, van het 2de reg. inf. Bij het 4de reg. inf., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. F. W. Hirschmann van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. H. Gout, van het reg. gren. en jagers; tot 1sten luit.: de 2de luit. L. J. J. A. Joost, van het 7de reg. inf. Bij het 6de reg. inf., tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de klasse L. A. W. Eechout, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luit. J. B. H. van Roijen, van het korps. Bij het 7de reg. inf., tot kap. der

2de kl.: de kap. der 3de kl. A. J. H. Faes, van het korps. Bij het 8ste reg. inf., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. W. A. Trowein, van het korps. Bij den staf van het wapen der artil., tot luit.-kolonel: de maj. bij den staf der artil. J. P. C. van Overstraten, kommand. der Kon. Akad. voor de Zee- en Landm.; tot maj. onder-directeur van de artil. stapel- en constructie-magazijnen: de kap. der 1ste kl. P. H. van der Meulen, van het 1ste reg. vesting-artillerie. Bij het reg. veld-artil., tot maj.: de kap. der 1ste kl. M. G. van Raden, van het korps; tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. L. J. Tindal, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. M. W. G. de Man, van het korps. Bij het 1ste reg. vesting-artil., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. J. J. Stieltjes, van het korps. Bij het 2de reg. vesting-artil., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. J. A. Nuij, van het korps; tot kap. der 2de kl.: de kap. van

Bij het *Eindverslag* der Commissie van Rapporteurs voor het ontwerp tot vaststelling van Hoofdstuk X der Staatsbegroting voor 1856, heeft de Commissie, na kennisneming van de Memorie van Beantwoording, door de Regering den 6 November jl. op het voorloopig verslag der Commissie ingezonden, geen nader onderzoek te dezer zake in de afdeelingen der Kamer noodig geoordeeld. — De Commissie overigens de waardij der gegeven ophelderingen in het midden latende en zich van het uitbrengen van een eigen oordeel onthoudende betrekkelijk de punten in de gewisselde stukken behandeld, heeft echter vermeend terug te moeten komen op de eigene opmerking, in § 12 van het voorloopig verslag gemaakt omtrent de in den laatsten tijd op de Militaire Akademie te Breda voorgevallen ongeregeldeheden. Het te dier zake door den Minister van Oorlog gegeven antwoord hield eene betuiging in van leedwezen over de wijze waarop de Commissie dit onderwerp behandeld heeft en tevens de verklaring dat de Minister bereid was deswege mondeling de verlangde inlichtingen te geven. De Commissie gebruik makende van de bevoegdheid haar bij Art. 55 van het Reglement van orde verleend, heeft dien ten gevolge eene bijeenkomst met den Minister gehouden, waarin na wederzijdsche verklaringen de Commissie van Rapporteurs zich gedrongen gevoeld heeft den Minister haren dank te betuigen voor de gegeven allezins bevredigende inlichtingen.

Z. Exc. de Minister van Oorlog heeft, bij aanschrijving van den 29^{sten} October 1855, N^o. 55, B, onder anderen ter kennis van het leger gebracht, dat Z. M. bij besluit van den 19^{den} September te voren, N^o. 85, heeft bepaald, enz. dat er voortaan zullen kunnen wezen *magazijnmeesters der artillerie* van de 5^e klasse, geen officier zijnde, welke den graad zullen hebben voor de opzigtz van fortificatiën vastgesteld.

B I J L A G E V.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

TWEDE SERIE. — ACHTSTE DEEL, N^o. 5.

(Maand November 1855.)

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

BENOEMINGEN :

Bij het 2de reg. inf., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste P. A. J. Gosenson, van het koloniaal werfdepôt. Bij het 3de reg. inf., tot maj.: de kap. der 1ste kl. D. Petter, van het 2de reg. inf. Bij het 4de reg. inf., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. F. W. Hirschmann van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. H. Gout, van het reg. gren. en jagers; tot 1sten luit.: de 2de luit. L. J. J. A. Joost, van het 7de reg. inf. Bij het 6de reg. inf., tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de klasse L. A. W. Eechout, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luit. J. B. H. van Roijen, van het korps. Bij het 7de reg. inf., tot kap. der

2de kl.: de kap. der 3de kl. A. J. H. Faes, van het korps. Bij het 8ste reg. inf., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. W. A. Trowein, van het korps. Bij den staf van het wapen der artil., tot luit.-kolonel: de maj. bij den staf der artil. J. P. C. van Overstraten, kommand. der Kon. Akad. voor de Zee- en Landm.; tot maj. onder-directeur van de artil. stapel- en constructie-magazijnen: de kap. der 1ste kl. P. H. van der Meulen, van het 1ste reg. vesting-artillerie. Bij het reg. veld-artil., tot maj.: de kap. der 1ste kl. M. G. van Raden, van het korps; tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. L. J. Tindal, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. M. W. G. de Man, van het korps. Bij het 1ste reg. vesting-artil., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. J. J. Stieltjes, van het korps. Bij het 2de reg. vesting-artil., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. J. A. Nuij, van het korps; tot kap. der 2de kl.: de kap. van

de 3de kl. W. G. Wittewaal van Stoetwegen, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. J. M. van Klinkenberg Dozij, van het 3de reg. vesting-artil. Bij het 3de reg. vesting-art., tot luit-kol.: de maj. W. H. Doorman, van het 2de reg. vesting-artil.; tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. C. S. N. Gennep, van het korps, tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. A. W. Mosselmans, adj. bij het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. L. F. N. Dröher, van het korps. Bij het reg. rijd. art., tot kap. der 2de kl.: de kap. van de 3de kl. F. C. H. Baron van Tuijll van Serooskerken, van het korps. Bij het korps pontonniers, tot luit-kol.: de maj. G. J. Stieltjes, kommandant van het korps. Bij het 2de reg. drag., tot adj.: de ritm. P. L. V. Desertine, van het korps. Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gezondh. der 2de kl.: de officier van gezondh. van de 3de kl. G. J. Roetering, van gemeld personeel: tot paarden-arts van de 3de kl.: de heer R. G. Robertson; tot magazijnmeester der art. van de 2de kl.: de 1ste luit. J. J. Bergansius, magazijn-meester der art. van de 3de kl. te Hellevoetsluis; tot magazijnmeester der art. van de 3de kl. te Breskens: de adj.-onderofficier W. Rooijen, van het 2de reg. vesting-art.; tot militie-commissaris in de provincie Noordholland: de majoor H. L. F. Eichholtz, van het 3de reg. inf.

Verplaatsingen.

Bij het reg. gren. en jagers: de 1ste luit. jhr. P. F. O. Sickinghe, van het 6de reg. inf. Bij het koloniaal werf-depôt: de 1ste luit. F. W. J. E. F. Leicher, van het 5de reg. inf. Bij het reg. veld-art.: de 1ste luit. A. F. J. A. van der Duijn, van het 1ste reg. veld-art. Bij het 1ste reg. vesting-art.: de kap. F. A. T. Delprat, van den staf der art.; de kap.-ingen. S. Prince, van Amsterdam naar Amersfoort; de 1ste luit.-ingen. jhr. D. G. Hora Siccama, van Bergen-op-Zoom naar Amsterdam; de 1ste luit.-ingen. A. C. Lorentz, van Neuzen naar

Nijmegen; de officieren van gezondheid der 1ste kl.: F. S. Hermus, van Vlissingen naar Leijden; P. J. Aldenrahd, van Geertruidenberg naar Medemblik; de officieren van gezondheid der 2de kl.: J. W. Christan, van Utrecht naar Vlissingen; W. C. H. van der Harten, van Rotterdam naar Bergen-op-Zoom; C. A. A. Kieckens, van Bergen-op-Zoom naar Geertruidenberg; J. C. Lampe, van Medemblik naar Utrecht; de officier van gezondh. der 3de kl.: J. J. van Lepelaar, van Rotterdam naar Bergen-op-Zoom.

Eervol ontslagen, op het daartoe door hem gedaan verzoek.

De majoor van den staf der artil. A. Gayet, uit de betrekking van onder-directeur van de artil. stapel- en constructie-magazijnen, zijnde hij in verband daarmede tevens in zijnen rang geplaatst bij het 2de reg. vesting-art.; de ritm. H. H. C. Castendijk, adj. bij het 2de reg. drag., uit de betrekking van adj.

Gepensionneerd.

De majoor H. L. F. Eichholtz, van het 3de reg. inf., onder toekenning van den rang van luit.-kolonel; de luit.-kolonel R. Verschoor, van het 3de reg. vesting-art., op de daartoe door hem gedane aanvraag, en met vergunning tot het blijven dragen der activiteits-uniform van het wapen der artillerie; de maj. W. J. Del Campo, genaamd Camp, van het reg. veld-art.; de kap. E. E. Ernst, van het reg. vesting-artillerie; de 1ste luit.-kwart. op non-activiteit A. D. Baron Mulert.

Overleden.

De kap. jhr. A. M. Pompe van Meerdervoort, van het 4de reg. inf.; de 2de luit. W. baron Taets van Amerongen, van het 6de reg. inf.; de kap. A. B. C. de Munck, van het 2de reg. vesting-art.; de 1ste luit. J. D. Ninaber, van het 1ste reg. vesting-art.; de 1ste luit. F. de Haan, magazijn-meester der artillerie van de 2de kl. te Breskens.

VERBETERINGEN.

Bl. 49, reg. 10 v. b. staat :	la ville,	lees :	la veille.
» 50, » 11 » o. »	(Tjilewong,	»	(Tjilewong).
» 51, » 1 » o. »	Tjilong,	»	Tjilong.
» 53, » 7 » o. »	Fabriek,	»	Fabriek.
» 54, » 16 » o. »	Surereij,	»	Surineij.
» 56, » 13 » b. »	Fabriekant,	»	Fabriek. (Zie de noot op bladz. 53.)
» 55, » 24 » b. »	Kruldsteenen,	»	Knststeenen.
» 57, » 5 » o. »	werden,	»	worden.
» 60, » 16 » b. »	commics,	»	commies (magazijnmeest.)

NB. De in het Opstel over de *Buskruidfabrikatie in Neêrlandsch Indie*, vermeldde ponden zijn alle oude, of Amsterdamsche p.

de 3de kl. W. G. Wittewaal van Stoetwegen, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. J. M. van Klinkenberg Dozij, van het 3de reg. vesting-artil. Bij het 3de reg. vesting-art., tot luit-kol.: de maj. W. H. Doorman, van het 2de reg. vesting-artil.; tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. C. S. N. Gennep, van het korps, tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. A. W. Mosselmans, adj. bij het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. L. F. N. Dröher, van het korps. Bij het reg. rijd. art., tot kap. der 2de kl.: de kap. van de 3de kl. F. C. H. Baron van Tuijll van Serooskerken, van het korps. Bij het korps pontonniers, tot luit-kol.: de maj. G. J. Stieltjes, kommandant van het korps. Bij het 2de reg. drag., tot adj.: de ritm. P. L. V. Desertine, van het korps. Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gezondh. der 2de kl.: de officier van gezondh. van de 3de kl. G. J. Roetering, van gemeld personeel: tot paarden-arts van de 3de kl.: de heer R. G. Robertson; tot magazijn-meester der art. van de 2de kl.: de 1ste luit. J. J. Bergansius, magazijn-meester der art. van de 3de kl. te Hellevoetsluis; tot magazijn-meester der art. van de 3de kl. te Breskens: de adj.-onderofficier W. Rooijen, van het 2de reg. vesting-art.; tot militie-commissaris in de provincie Noordholland: de majoor H. L. F. Eichholtz, van het 3de reg. inf.

Verplaatsingen.

Bij het reg. gren. en jagers: de 1ste luit. jhr. P. F. O. Sickinghe, van het 6de reg. inf. Bij het koloniaal werf-depôt: de 1ste luit. F. W. J. E. F. Leicher, van het 5de reg. inf. Bij het reg. veld-art.: de 1ste luit. A. F. J. A. van der Duijn, van het 1ste reg. veld-art. Bij het 1ste reg. vesting-art.: de kap. F. A. T. Delprat, van den staf der art.; de kap.-ingen. S. Prince, van Amsterdam naar Amersfoort; de 1ste luit.-ingen. jhr. D. G. Hora Siccama, van Bergen-op-Zoom naar Amsterdam; de 1ste luit.-ingen. A. C. Lorentz, van Neuzen naar

Nijmegen; de officieren van gezondheid der 1ste kl.: F. S. Hermus, van Vlissingen naar Leijden; P. J. Aldenrahd, van Geertruidenberg naar Medemblik; de officieren van gezondheid der 2de kl.: J. W. Christan, van Utrecht naar Vlissingen; W. C. H. van der Harten, van Rotterdam naar Bergen-op-Zoom; C. A. A. Kieckens, van Bergen-op-Zoom naar Geertruidenberg; J. C. Lampe, van Medemblik naar Utrecht; de officier van gezondh. der 3de kl.: J. J. van Lepelaar, van Rotterdam naar Bergen-op-Zoom.

Eervol ontslagen, op het daartoe door hem gedaan verzoek.

De majoor van den staf der artil. A. Gayet, uit de betrekking van onder-directeur van de artil. stapel- en constructie-magazijnen, zijnde hij in verband daarmede tevens in zijnen rang geplaatst bij het 2de reg. vesting-art.; de ritm. H. H. C. Castendijk, adj. bij het 2de reg. drag., uit de betrekking van adj.

Gepensionneerd.

De majoor H. L. F. Eichholtz, van het 3de reg. inf., onder toekenning van den rang van luit.-kolonel; de luit.-kolonel R. Verschoor, van het 3de reg. vesting-art., op de daartoe door hem gedane aanvraag, en met vergunning tot het blijven dragen der activiteits-uniform van het wapen der artillerie; de maj. W. J. Del Campo, genaamd Camp, van het reg. veld-art.; de kap. E. E. Ernst, van het reg. vesting-artillerie; de 1ste luit.-kwart. op non-activiteit A. D. Baron Mulert.

Overleden.

De kap. jhr. A. M. Pompe van Meerdervoort, van het 4de reg. inf.; de 2de luit. W. baron Taets van Amerongen, van het 6de reg. inf.; de kap. A. B. C. de Munck, van het 2de reg. vesting-art.; de 1ste luit. J. D. Ninaber, van het 1ste reg. vesting-art.; de 1ste luit. F. de Haan, magazijn-meester der artillerie van de 2de kl. te Breskens.

VERBETERINGEN.

Bl. 49, reg. 10 v. b. staat :	la ville,	lees :	la veille.
» 50, » 11 » o. »	(Tjilewong,	»	(Tjilewong).
» 51, » 1 » o. »	Tjilong,	»	Tjilong.
» 53, » 7 » o. »	Fabriek,	»	Fabriek.
» 54, » 16 » o. »	Surereij,	»	Surineij.
» 56, » 13 » b. »	Fabriekant,	»	Fabriek. (Zie de noot op bladz. 53.)
» 55, » 24 » b. »	Kruldsteenen,	»	Knststeenen.
» 57, » 5 » o. »	werden,	»	worden.
» 60, » 16 » b. »	commics,	»	commies (magazijnmeest.)

NB. De in het Opstel over de *Buskruidfabrikatie in Neêrlandsch Indie*, vermeldde ponden zijn alle oude, of Amsterdamsche p.

BIJBLAD

TOT DEN MILITAIRE SPECTATOR VAN NOVEMBER 1855.

Officiële stukken.

De tweede der navolgende circulaires is in den loop dezer maand door Z. Exc. den Minister van Oorlog aan de daarbij belanghebbende hoofdofficieren der artillerie gezonden, als een gevolg der missive van den 21^{sten} Maart 1854, n^o. 67 B, welke wij tot juist begrip doen voorafgaan :

MINISTERIE VAN OORLOG.

'S GRAVENHAGE, den 21^{sten} Maart 1854.

Bureau der artillerie.

N^o. 67 B.

Het heeft Zijne Majesteit den Koning behaagd mij te magtigen, om de groote gouden medaille uit te loven aan den artillerie-officier, die de beste Memorie over de raketten of Congrevische vuurpijlen zal indienen.

UHEG. zulks ter kennis brengende, noodig ik UHEG. uit, al de onder uwe bevelen dienende artillerie-officieren aan te moedigen, tot het erlangen van die medaille mede te werken, zullende die memorie moeten bevatten :

1. De geschiedenis der raketten;
2. Derzelver inrigting;
3. De wijze van hunne aanwending;
4. Derzelver verkregene uitwerking.

Aangenaam zal het mij zijn bij de eventueele inzending van de bedoelde memoriën, welke uiterlijk op den 31^{sten} December 1855 aan UHEG. zullen moeten worden ingezonden, Uwe denkbeelden te vernemen omtrent de wijze waarop men tot eene doelmatige beoordeeling van dezelve zal kunnen geraken.

De Minister van Oorlog,

(was get.) B^{on}. FORSTNER VAN DAMBENOY.

MINISTERIE VAN OORLOG.

'S GRAVENHAGE, den 8^{sten} November 1855.

Artillerie.

N^o. 29 B.

Naar aanleiding van te dien opzigte aan mij gerigte vragen, heb ik de eer, als een gevolg op mijne missive van 21 Maart 1854, n^o. 67 B, ter kennis van U te brengen, dat mijne bedoeling is :

- 1^o. dat de HH. officieren de antwoorden regtstreeks aan mij kunnen inzenden, zonder daartoe de medewerking hunner chefs in te roepen;

2°. dat de antwoorden verzegeld moeten worden ingezonden, voorzien van eene spreuk of motto, en met bijvoeging van eene met gelijke spreuk of motto voorzien verzegeld briefje bevattende den naam des schrijvers;

3°. dat het stuk moet geschreven worden door eene andere hand dan die van den inzender.

Ik verzoek U dit een en ander aan de HH. officieren mede te deelen.

De Minister van Oorlog,

(w. g.) B^o. FORSTNER VAN DAMBENOY.

VOORLOOPIG VERSLAG

DER

COMMISSIE VAN RAPORTEURS VAN DE TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL, OP HOOFDSTUK X DER STAATSBEGROOTING VOOR 1856.

Bij de overweging in de afdelingen der Kamer van het wets-ontwerp tot vaststelling van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1856, betreffende het *Departement van Oorlog*, zijn de volgende beschouwingen en bedenkingen in het midden gebragt.

§ 1. Over het algemeen heeft het eindeijfer van dit hoofdstuk, hetwelk op f 11,685,000 wordt voorgesteld en dus het aangevraagde bedrag voor 1855 weder met f 521,556,51^b overtreft, eenen onaangenamen indruk gemaakt. Om meer dan eene reden had men zulk eene hooge aanvraag niet verwacht.

Toen in het voorjaar van 1854 de begrooting van het Departement van Oorlog met ruim een millioen werd verhoogd, was die verhooging aangedrongen door een beroep op de buitengewone omstandigheden, waarin Europa verkeerde. Thans wordt van die buitengewone omstandigheden met geen enkel woord meer gerept. Geen schijn zelfs vertoont zich van het bestaan der noodzakelijkheid om met opzigt tot 'slands defensie buitengewone voorzorgen te nemen. In tijd van vollen vrede worden de uitgaven van het Departement van Oorlog tot het straks genoemde cijfer van f 11,685,000 opgevoerd. Maar al te zeer bestaat reden tot vrees, dat dit cijfer in het aanstaande jaar nog niet eens genoegzaam zal zijn. De prijs der levensbehoeften en fourrages kan in den loop van 1856 nog aanmerkelijk rijzen. De Regering erkent zelve, dat zoo bij de berekeningen, die aan de tegenwoordige raming ten grondslag liggen, het onderhoud der miliciens te voet slechts voor zes maanden is uitgetrokken, het belang van de dienst eigenlijk het bijeenhouden dier manschappen gedurende den tijd van twaalf maanden vorderen zou. Evenzoo zou de Regering kunnen beweren, dat het noodzakelijk wordt verder te gaan met de aanvulling van het incompleet der officieren. Trekt men dit alles bijeen, dan kan men het vermoeden niet van zich weren, dat het aannemen van een blijvend normaal cijfer van nagenoeg twaalf millioen in de bedoeling ligt; tot het verwerven van welk cijfer men langs eenen omweg heeft willen komen. Verscheidene leden meenden te moeten verklaren, dat zij tot zulk eene uitkomst niet mogten medewerken. Zoo zij in 1854 de hoogere aanvragen voor het Departement van Oorlog hadden ingewilligd, was dit geschied, eensdeels met het oog op de van regeringswege ingeroepen buitengewone omstandigheden, anderdeels en voornamelijk omdat zij geene verwarring en stremming in de dienst wilden helpen veroorzaken. Bleek het hun, dat hetgeen zij voor eene enkele maal hadden toegestaan, voortdurend en blijvend zou worden aangevraagd, zij zouden zich in gemoede verplicht zien eene andere gedragslijn

2°. dat de antwoorden verzegeld moeten worden ingezonden, voorzien van eene spreuk of motto, en met bijvoeging van eene met gelijke spreuk of motto voorzien verzegeld briefje bevattende den naam des schrijvers;

3°. dat het stuk moet geschreven worden door eene andere hand dan die van den inzender.

Ik verzoek U dit een en ander aan de HH. officieren mede te deelen.

De Minister van Oorlog,

(w. g.) B^o. FORSTNER VAN DAMBENOY.

VOORLOOPIG VERSLAG

DER

COMMISSIE VAN RAPORTEURS VAN DE TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL, OP HOOFDSTUK X DER STAATSBEGROOTING VOOR 1856.

Bij de overweging in de afdelingen der Kamer van het wets-ontwerp tot vaststelling van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1856, betreffende het *Departement van Oorlog*, zijn de volgende beschouwingen en bedenkingen in het midden gebragt.

§ 1. Over het algemeen heeft het eindeijfer van dit hoofdstuk, hetwelk op f 11,685,000 wordt voorgesteld en dus het aangevraagde bedrag voor 1855 weder met f 521,556,51^b overtreft, eenen onaangenamen indruk gemaakt. Om meer dan eene reden had men zulk eene hooge aanvraag niet verwacht.

Toen in het voorjaar van 1854 de begrooting van het Departement van Oorlog met ruim een millioen werd verhoogd, was die verhooging aangedrongen door een beroep op de buitengewone omstandigheden, waarin Europa verkeerde. Thans wordt van die buitengewone omstandigheden met geen enkel woord meer gerept. Geen schijn zelfs vertoont zich van het bestaan der noodzakelijkheid om met opzigt tot 'slands defensie buitengewone voorzorgen te nemen. In tijd van vollen vrede worden de uitgaven van het Departement van Oorlog tot het straks genoemde cijfer van f 11,685,000 opgevoerd. Maar al te zeer bestaat reden tot vrees, dat dit cijfer in het aanstaande jaar nog niet eens genoegzaam zal zijn. De prijs der levensbehoefden en fourrages kan in den loop van 1856 nog aanmerkelijk rijzen. De Regering erkent zelve, dat zoo bij de berekeningen, die aan de tegenwoordige raming ten grondslag liggen, het onderhoud der miliciens te voet slechts voor zes maanden is uitgetrokken, het belang van de dienst eigenlijk het bijeenhouden dier manschappen gedurende den tijd van twaalf maanden vorderen zou. Evenzoo zou de Regering kunnen beweren, dat het noodzakelijk wordt verder te gaan met de aanvulling van het incompleet der officieren. Trekt men dit alles bijeen, dan kan men het vermoeden niet van zich weren, dat het aannemen van een blijvend normaal cijfer van nagenoeg twaalf millioen in de bedoeling ligt; tot het verwerven van welk cijfer men langs eenen omweg heeft willen komen. Verscheidene leden meenden te moeten verklaren, dat zij tot zulk eene uitkomst niet mogten medewerken. Zoo zij in 1854 de hoogere aanvragen voor het Departement van Oorlog hadden ingewilligd, was dit geschied, eensdeels met het oog op de van regeringswege ingeroepen buitengewone omstandigheden, anderdeels en voornamelijk omdat zij geene verwarring en stremming in de dienst wilden helpen veroorzaken. Bleek het hun, dat hetgeen zij voor eene enkele maal hadden toegestaan, voortdurend en blijvend zou worden aangevraagd, zij zouden zich in gemoede verplicht zien eene andere gedragslijn

te volgen, en met nadruk het gevoelen voorstaan, dat zoo spoedig mogelijk tot het vroeger normaal cijfer der begrooting van Oorlog, namelijk dat van f 10,400,000, moest worden teruggekeerd. Dat normaal cijfer is niet uit de lucht gegrepen of voor geene verdediging vatbaar. Naauwlijks drie jaren geleden heeft de tegenwoordige Minister van Oorlog, aan wiens kennis van zaken men gaarne hulde doet, zelf in de Kamer, naar aanleiding van eene deswege geopperde twijfeling, verklaard, dat eene som van f 10,400,000 voldoende was om in de behoeften van 'slands defensie te voorzien.

Nog uit een ander oogpunt werd de zaak door eenige leden beschouwd. Zij beweerden, dat de gezamenlijke uitgaven voor zee- en landmagt, die vroeger reeds zeer hoog waren, ten gevolge der daarin gedurende de beide laatste jaren gebragte verhooging, tot een cijfer zijn opgevoerd, hetwelk de finantie krachten des lands verre overtrof en op den duur onmogelijk kon worden bijeengebragt. Wanneer men bij de sommen, thans op de Staatsbegrooting voor zee- en landmagt uitgetrokken, die telt, welke uit de Indische kas voor hetzelfde doel worden verstrekt, komt men tot een cijfer van veel meer dan 50 millioen. Dat bedrag is geheel onevenredig aan de uitgestrektheid onzer hulpbronnen en aan het standpunt, door Nederland in het Statenstelsel ingenomen. Men moest, zeide men, niet vergeten, dat de krijgsmagt hier te lande voornamelijk zoo niet uitsluitend bestemd is om de inwendige rust en veiligheid te helpen bewaren en niet geroepen kan worden om aan eenen buitenlandschen oorlog deel te nemen. Wierd te eniger tijd onverhoopt de veiligheid des lands van buiten bedreigd, de bescherming tegen dat gevaar zou gezocht moeten worden niet in een sterk, gedurende vele jaren van vrede met groote kosten onderhouden staand leger, maar in de vaderlandsliefde en geestdrift der bevolking.

Ook in verband met de tot nu toe medegedeelde beschouwingen werd een bepaald antwoord verlangd op de vraag, of de thans voorgedragene begrooting van Oorlog als een normaal budget was te beschouwen, in dien zin, dat daarop geene andere uitgaven van buitengewonen aard zijn gebragt, dan hetgeen de voeding der manschappen en het paardenvoeder meer zal kosten, uit hoofde van den hoog gestegen prijs van alle behoeften.

Tegen het tot nu toe aangevoerde werd door verscheidene leden in het midden gebragt, dat men verkeerd deed met bij de beoordeeling van eene begrooting, als die van het Departement van Oorlog, voornamelijk zoo niet uitsluitend op het eindcijfer te letten. Die begrooting moest geacht worden opgemaakt te zijn met het oog op art. 178 der Grondwet, waarbij aan den Koning de zorg is opgedragen, dat ten allen tijde eene toereikende zee- en landmagt onderhouden worde. Dat grondwets-artikel staat in onmiddellijk verband met het voorafgaande, waarin ook van den pligt tot handhaving der onafhankelijkheid van den Staat en tot beveiliging van het grondgebied wordt gewag gemaakt. Uit den zamenhang dezer beide grondwets-artikelen blijkt reeds, dat men te ver gaat door de roeping onzer landmagt tot de handhaving der inwendige rust en veiligheid te beperken. Ons leger moet zoodanig zijn ingerigt, dat het met vrucht het grondgebied tegen eenen buitenlandschen vijand verdedigen kan. Kon het die roeping niet vervullen, het zou niet als *toereikend* te beschouwen zijn. Houdt men dit in het oog, dan schijnt het gezamenlijk cijfer van de begrooting van Oorlog niet met vrucht te kunnen worden bestreden, dan wanneer men in de bijzonderheden aanwijst, dat de Koning verder gaat dan zijnen grondwettigen pligt; dat de landmagt meer dan toereikend is voor de behoefte. Dat bewijs is niet geleverd.

Nog een ander punt moest niet uit het oog worden verloren. De verhooging der begrooting van het Departement van Oorlog in de laatste jaren is op zich zelf zeker eene betreuenswaardige omstandigheid. Maar voor ieder, die het gebeurde ten aanzien van onze landmagt met eenige oplettendheid heeft gadeslagen, was het blijkbaar, dat het vroeger of later tot zulk eene verhooging komen moest. Het is toch bekend, dat men in vorige jaren, door den nood der schatkist gedwongen, een stelsel van afbreken ten aanzien onzer krijgsmagt heeft gevolgd, waardoor deze allens krachteloos en ontoereikend voor het doel

was geworden. Te regt heeft de Regering in den laatsten tijd op die verkeerde stappen willen terugkeeren. Daarenboven was onder het uitgetrokken cijfer, zoo als de tegenstanders der begrooting zelve erkenden, een niet onaanzienlijk bedrag begrepen dat als van buitengewonen aard moest worden beschouwd. Het gevolg der plaats gehad hebbende zeer aanmerkelijke verhooging in de prijzen der levensmiddelen en van het paardenvoeder kon niet als een verwijt tegen de Regering worden gekeerd.

§ 2. Van de zijde dergenen, die het hooge eindcijfer der tegenwoordige begrooting bestreden, werd aangevoerd, dat, als men in de bijzonderheden dier begrooting trad, toch werkelijk menig blijk werd aangetroffen, dat strenge beginselen van spaarzaamheid niet bij het Departement van Oorlog werden opgevolgd. Al nam men eens aan, dat de voorgedragen getalsterkie der landmagt de behoefte niet te boven ging, dan scheen zulk een leger toch voor eene mindere som in stand kunnen gehouden worden. Men behoefde, om slechts eenige voorbeelden te noemen, het aantal generaals niet zoo bovenmatig te vermeerderen. Op de tegenwoordige begrooting treft men eenen generaal-majoor bij den grooten staf aan, die vroeger niet daartoe behoorde. De kavallerie, ofschoon ten hoogste 2700 man tellende, wordt door drie generaals gekommandeerd. Sedert korten tijd is de bepaling in werking, dat al de officieren van den staf twee dienstaarden moeten onderhouden, en worden dus daarvoor op de thans behandelde begrooting meerdere fourrage-gelden in rekening gebragt dan vroeger; terwijl men meent dat de bedoelde officieren, als zij zich niet te velde of in een kamp bevinden, die twee paarden niet noodig hebben. Bij het regiment grenadiers en jagers treft men geen tweede luitenants, maar alleen eerste luitenants geringering is. Nu moge het voor de officieren van het leger hard zijn, dat door hen zoo weinig promotie te verwerven is, bij het Departement van Oorlog moet het belang dier officieren niet zwaarder wegen dan dat der schatkist en dus van het algemeen. Uit datzelfde oogpunt schijnt het moeilijk te verdedigen, dat, terwijl vroeger van de zijde van het Departement van Oorlog de vermeerdering van het wapen der maréchaussée altijd bestreden is, op grond der daaraan verknochte meerdere kosten, thans in het wezen der zaak onze kavallerie met een nieuw vijfde regiment wordt vergroot. Ware alle denkbeeld van weelde bij het Departement van Oorlog verbannen, zeer zeker zou bij het leger niet die gedurige verandering van uniformen plaats hebben die thans wordt opgemerkt. Nu wordt wel beweerd dat uit die verandering geene kosten voor 's Rijks schatkist voortspruiten, maar men kan dit geenszins gaaf toegeven, als men zich herinnert, dat vele manschappen 's lands dienst verlaten eer alle tekort op hunne schuld aan het kleedingfonds is aangezuiverd. Eindelijk en bovenal mag het wel als een bewijs van mindere naauwgezetheid in het besteden van 's lands penningen worden beschouwd, dat, terwijl voortdurend aan het bouwen van nieuwe vestingwerken, met name ook op de zoogenoemde Hollandsche linie wordt gearbeid, zulk een aantal grootere en kleinere vestingen van oudere dagteekening in stand wordt gehouden, en zulks niettegenstaande vele deskundigen, waaronder de tegenwoordige Minister van Oorlog zelf, het behoud van het meerendeel dier vestingen voor noodeloos en zelfs voor schadelijk heeft verklaard.

§ 5. In eene der afdeelingen heeft men de opmerking niet kunnen terughouden, dat, zoo als ons leger thans is zamengesteld, daarbij weldra geen enkele officier meer zal worden aangetroffen, die den werkelijken oorlog anders dan door studie kent. Men meende dat deze omstandigheid, als eens oorlogsgevaar uitbrak, op de diensten, die men van het leger verwachten mogt, eenen ongunstigen invloed zou kunnen uitoefenen, en vroeg, of uit dit oogpunt eene zamensmelting, althans wat de officieren betreft, van de krijgsmagt hier te lande met die in Neêrlandsch Indie zich niet zeer zou aanbevelen. Het is waar, ook de officieren van het Indische leger hebben geene andere gelegenheid om blijken van beleid en moed te geven dan nu en dan in eene soort van guerilla-oorlog.

Maar welk eene uitstekende school zoodanige oorlog op kleinere schaal zijn kan, leert de ondervinding op het grootte oorlogstoneel in het Oosten. In allen gevalle zijn de officieren van het Indische leger meer in de gelegenheid om in hun vak uit te blinken dan de zoodanigen, die nooit anders dan aan vreedzame wapen-oefeningen hebben deel genomen.

§ 4. Alweder heeft men maar al te zeer aanleiding gevonden om zich over de onvolledige en onduidelijke toelichting der onderdeelen van dit hoofdstuk te beklagen. De zeer belangrijke sommen, die voor het materieel der genie zijn aangevraagd, worden door geen enkel ophelderend woord geregvaardigd. Terwijl op de toelichtende staten van de meeste andere hoofdstukken opgegeven wordt wat voor de onderscheidene onderdeelen van ieder artikel is uitgegeven, mist men alle zoodanige opgave voor de voornaamste artikelen van dit hoofdstuk, met name voor de artt. 9—12, die gezamenlijk omstreeks 77 tonnen gouds bedragen. In het vorig jaar werd insgelijks op het erlangen van meer specifieke opgaven wegens het gebruik der gelden voor het personeel der krijgsmagt gedurende de afgelopen dienst aangedrongen, doch toen van regeringswege geantwoord, dat het bijeenbrengen dier opgaven moeite en omslag zou vorderen. Men had zich gevleid, dat de Regering zich ditmaal die moeite en omslag zou hebben getroost; doch wel verre van daar, wordt over dit punt in de overgelegde stukken een diep stilzwijgen bewaard. Er waren leden, die deze leemte nog vóór het in behandeling nemen van het tegenwoordig hoofdstuk wenschten te zien aangevuld, en dus eene opgaaf verlangden van hetgeen in 1854 de staf van ieder wapen en elk regiment op zich zelf heeft gekost, alsmede van hetgeen afzonderlijk voor traktementen, soldijen, kleeding, voeding, onderhoud der miliciens enz. is uitgegeven. Bij het leveren dier opgaven zouden de voornaamste onderdeelen der berekening van het voor 1856 benoodigde tot rigtsnoer kunnen strekken. Die berekening moet toch op het bij het Departement van Oorlog bekende cijfer wegens de behoefte voor de dienst van 1854 steunen.

§ 5. Door eenige leden werd het verlangen geuit, dat nog op de thans voorgedragene begrooting eene splitsing in de straks genoemde artt. 9—12 plaats vond, in dien zin, dat elke staf, elk regiment en elk korps een afzonderlijk artikel uitmaakte. Alleen bij zoodanige splitsing, meende men, kon de Kamer een met de bedoeling der Grondwet overeenkomstig oordeel over de aangevraagde sommen voor het onderhoud des legers uitspreken. Andere leden echter keurden zoodanige splitsing af. Zij meenden, dat de Koning daardoor belemmerd zou kunnen worden in het uitoefenen van zijnen grondwettigen pligt. Aan Hem moest het oordeel verblijven, of hij voorbeeld, wat art. 11 betreft, tegen eene evenredige vermindering der veldartillerie de rijdende artillerie moest worden versterkt. Alleen het afzonderlijk uittrekken der kosten van het Limburgsch contingent zouden ook deze leden eigenaardig achten. In den boezem der Commissie van Rapporteurs is daarbij opgemerkt, dat, zoover men weet, de formatie van het leger en dus ook de sterkte der onderscheiden wapens op eene door het Comité van defensie ontworpen regeling berust, en dat dus, zoolang die regeling gevolgd wordt, de aangeprezen splitsing van artikelen niet noodzakelijk kan geacht worden.

1ste AFDEELING. — *Kosten van het Departement.*

§ 6. Het bedrag dezer kosten schijnt steeds als een bewijs te kunnen worden aangehaald, dat bij het Departement van Oorlog, geheel onafhankelijk van de kosten van het active leger, nog wel een en ander te besparen zou zijn. Bijzonder heeft het de aandacht getrokken, dat aan het hoofd van het bureau der artillerie een officier is geplaatst, die een tractement van f 4500 en bovendien eene toelage van f 600 geniet. Bij andere departementen van algemeen bestuur bedraagt het hoogste traktement van eenen ambtenaar die aan 't hoofd eener grootte afdeeling staat niet meer dan f 4000, en is zulk een hoog traktement

ook daar zeldzaam. De buitengewoon hooge kosten van het topographisch bureau en het betrekkelijk groot aantal der daarbij geplaatste officieren zijn insgelijks in 't oog gevallen.

IIde AFDEELING. — *Groote en generale staf van het leger, administratie der armée, provinciale en plaatselijke staven.*

§ 7. Bij art. 4 is men teruggekomen op de aanmerking omtrent het plaatsen van eenen generaal-majoor bij den grooten staf. De staven des legers schijnen talrijk en kostbaar genoeg, om de daarvoor uitgetrokkene gelden niet zonder volstreekte noodzakelijkheid te vermeederen. Men vroeg, welke bepaalde roeping de bedoelde hoofdofficier hebben zou.

§ 8. Evenzoo merkte men bij art. 5 aan, dat de plaatsing van eenen luitenant-generaal aan het hoofd van den generalen staf, waardoor reeds in het vorig jaar het cijfer van dit artikel met *f* 1000 is verhoogd, welligt te vermijden geweest ware; terwijl men tevens terugkwam op den, naar men meent, noodeloozen maatregel wegens het houden van twee dienstpaarden door al de officieren van den staf.

IIIde AFDEELING. — *Traktementen enz. van de verschillende wapenkorpsen.*

§ 9. Men verlangt eene opgave van het getal vrijwillige soldaten, hetwelk op 1 October 1855 bij ieder wapen aan het compleet ontbrak, van het getal miliciens, dat dien ten gevolge in de wapenen is moeten blijven, en van het getal plaatsvervangers, die zich onder de laatsten bevinden.

§ 10. Met het oog op art. 10 van dit hoofdstuk is de vroeger gemaakte aanmerking wegens het aanwezig zijn van drie generaals bij onze betrekkelijk niet zeer sterke kavallerie herhaald.

Tevens heeft men bij dat artikel gevraagd, of het Limburgsch contingent, ten gevolge der regeling, die uit een Koninklijk besluit van het vorig jaar is voortgevloeid, nu compleet geacht kan worden, zoodat aan de verplichtingen, die de nieuwe overeenkomst op dit stuk medebrengt, onzerzijds ten volle voldaan is. Verder wenschte men te weten, of het Limburgsch contingent zich nog in eenen staat van *Kriegsbereitschaft* bevindt. Sommige leden meenden, dat er Bondsstaten waren, wier contingent reeds meer tot den voet van vrede was teruggebragt.

§ 11. De sterke promotie, die in den laatsten tijd bij de artillerie heeft plaats gevonden, heeft de aandacht getrokken. Men meent reden te hebben om aan te nemen, dat bij de daartoe behoorende korpsen, zonder afdoende noodzakelijkheid, tweede luitenants tot eerste luitenants bevorderd zijn, zoodat het incompleet thans vooral in den rang van tweeden luitenant wordt aangetroffen. Ook hier schijnt men bij het Departement van Oorlog meer het belang der officieren dan dat van het wapen zelf op het oog te hebben gehad. Terwijl het benoodigde voor de traktementen der officieren toeneemt, worden de miliciens bij de vesting-artillerie en pontonniers, in stede van twaalf, slechts zes maanden onder de wapenen gehouden.

Vde AFDEELING. — *Koninklijke Akademie voor de zee- en landmagt.*

§ 12. Allervreemdst klinkt het, dat terwijl voor de adalborsten thans eene nieuwe gelegenheid tot opleiding aan het Nieuwediep geopend is en de Bredasche Akademie dus op eenen minderen voet gebragt kon worden, de kosten dier inrigting verhoogd zijn, en dat wel niet enkel ten gevolge van eene tijdelijke vermeederding van het personeel, maar ook met name door verhooging van de soldijen der bij de Akademie werkzame *zeelieden*. Vermindering of opheffing

dezer laatste soldijen scheen beter met de meer beperkte bestemming der Akademie te strooken. Verscheidene leden wenschten omtrent dit punt inlichting te ontvangen.

Ook de vorm, waarin de kosten der Akademie op de begrooting worden uitgetrokken, kon men niet goedkeuren. Van het geheel bedrag der kosten worden de sommen, die voor de kadets in 's Rijks kas worden gestort, afgetrokken, terwijl de goede beginselen van geldelijk beheer medebrengen, dat die stortingen als rijks-ontvangsten worden verantwoord. Bij het Departement van Oorlog handelt men in dit opzigt in strijd met de regels, die de Minister van Binnenlandsche Zaken zich zelven stelt. Deze heeft toch bij het brengen der kosten van de Delftsche Akademie op hoofdstuk V het volle bedrag der uitgaven voor die instelling uitgetrokken en de bijdragen der kweekelingen verwezen naar de buitengewone ontvangsten. Zoo als de zaak omtrent de Militaire Akademie behandeld wordt, moet men vragen, op welke wijze het blijkt, dat voor de kadets de volle toelagen in 's Rijks schatkist gestort worden.

Tot haar leedwezen ziet de Commissie van Rapporteurs zich gedwongen, hier eene eigene opmerking bij te voegen. Nadat het tegenwoordig hoofdstuk der begrooting in de afdelingen onderzocht was, is het wereldkundig geworden, dat op de Militaire Akademie te Breda op nieuw betreurenswaardige ongeregelheden zijn voorgevallen, en dat met name een in de residentie te huis behoorend jongeling, kort na zijne opneming op de Akademie, door zijne mede-kadets zoodanig is mishandeld, dat hij de instelling voor goed heeft moeten verlaten. Te regt mag men zich verwonderen, dat binnen het gebouw eener instelling, waarin men meenen zou dat steeds strenge militaire tucht heerschte, ten tweede male kort achtereen ergerlijke tooneelen van wanorde hebben kunnen voorvallen. Eene nieuwe herhaling van zoodanige tooneelen zou eene smet op geheel de instelling werpen, die niet ligt zou uit te wisschen zijn. De Commissie vraagt dus met aandrang, wat er van deze zaak zij; of daaromtrent het vereischte gestrenge onderzoek heeft plaats gehad; of de schuldigen gestraft zijn; en welke maatregelen de Regering ter betere handhaving der tucht op de Militaire Akademie genomen heeft.

VIIIde AFDEELING. — *Geneeskundige dienst.*

§ 13. Men heeft met genoegen opgemerkt, dat in den toelichtenden staat van het hoofdstuk de werkelijke uitgaven voor deze afdeeling in 1854 ook in de onderdeelen is opgegeven. Het bewijs schijnt daardoor geleverd, dat die meer specifieke opgaven ook voor andere afdelingen van het hoofdstuk zeer goed bijeen te brengen zijn.

In eene der afdelingen werd het gevoelen voorgestaan, dat de officieren van gezondheid van hooger rang zich eenigermate te beklagen hebben, in zoover zij niet ten volle met de officieren der wetenschappelijke wapens van denzelfden rang worden gelijkgesteld. De leden, die dit bezwaar te berde bragten, wilden echter in de organisatie op dit punt geene verandering gemaakt, maar alleen gevraagd hebben, of in de bedoelde onevenredigheid niet eene reden te meer moest gelegen zijn tot intrekking van het Koninklijk besluit van 1841, waarbij aan de officieren van gezondheid, die op eene onzer hoogeschoolen den doctorsgraad hebben verworven, de uitoefening der geneeskunst bij bijzondere personen is ontzegd. Er waren echter andere leden, die in het belang onzer krijgslieden het besluit van 1841 krachtig behandhaafd wilden hebben, en eene onderscheiding tusschen de regten van gepromoveerde en niet-gepromoveerde officieren van gezondheid allezins afkeurden, ook omdat een op de school voor militaire geneeskundigen verkregen diploma hun geen minder vertrouwen inboezemde dan een op de hoogeschool verworven doctorsgraad.

Overigens heeft men gevraagd, of de Regering thans van de goede regeling der geneeskundige dienst bij het leger zeker is, zoodat, indien onverhoopt dat leger te velde moest trekken, de ondervinding van 1851 zich niet zou herhalen,

en dus ook geen grond zou zijn tot de klagten, die men onlangs te dezer zake in een naburig groot rijk heeft hooren aanheffen.

§ 14. Men wenscht de reden te weten, waarom het getal verpleegdagen van militairen der landmagt in de garnizoens-infirmerien zoo verbazend klimt. Blijkens het aangeveekende op art. 17 *f* is dit getal in 1854 140,000 geweest, voor 1855 tot 226,000 geklommen en voor 1856 op 250,000 geraamd.

IXde AFDEELING. — *Scheeps- en wagenvrachten.*

§ 15. Het cijfer dezer afdeeling bedraagt *f* 51,641,22⁵ minder dan de werkelijke uitgaaf over 1854. Dit gaf aanleiding tot het uiten der vrees, dat de Regering zich ook ten aanzien dezer afdeeling aan eene misrekening blootstelt, die in de gevolgen tot verhooging der begrooting zou kunnen leiden.

Xde AFDEELING. — *Materieel der artillerie enz.*

§ 16. De Minister van Oorlog heeft in zijne Memorie van Toelichting tot het hoofdstuk, zelf oplettend gemaakt op het nadeelig verschil, hetwelk de afdeeling: *materieel der artillerie* in vergelijking met de begrooting van 1855 oplevert, en welk verschil niet minder dan *f* 157,210 bedraagt. Het wordt daar toegevoerd aan den geringen aftrek wegens gedane verstrekkingsen, die ditmaal kan plaats hebben. Men geloofte zeer gaarne dat thans in dit opzigt eene bekrompenheid heerscht die vroeger niet bestond. Meermalen heeft men van de zijde der Kamer eene waarschuwendende stem doen hooren tegen de onvermijdelijke gevolgen der uitputting van het fonds van verstrekkingsen bij het Departement van Oorlog. Die gevolgen zijn thans daar en tot zekere hoogte is daartegen niets te doen. Vreemd klinkt het echter, dat, volgens de Memorie van Toelichting, terwijl men in de artillerie- stapel- en constructie-magazijnen onop-houdelijk met werkzaamheden voor de dienst der kolonien bezig is, slechts eene geringe som voor die prestatien op de begrooting in computatie kan worden gebragt. Men meende dat juist ten gevolge dier ophoudelijke werkzaamheid de in computatie te brengen som hoog moest zijn en verlangde deswege nadere inlichting.

§ 17. Ook aan de toelichting dezer afdeeling van het hoofdstuk ontbreekt veel. De Kamer heeft weder een zeer uitvoerigen staat ontvangen van al hetgeen gedurende den loop van 1854 in de werkplaatsen aan projectielen, afluiten, ramen, voertuigen en andere voorwerpen is vervaardigd, doch is daardoor nog niet in staat gesteld om te beoordeelen, of het in die werkplaatsen vervaardigde beantwoordt aan de zeer groote kosten, die de zaak na zich sleept, en in genoegzaam verband staat tot het groot aantal bij de artillerie- stapel- en constructie-magazijnen geplaatste officieren. In sommige opzigten zou men daaraan twijfelen, of hever geneigd zijn te gelooven, dat wel eens voorwerpen worden aangemaakt die, om het zachtste woord te gebruiken, niet van dadelijk en in het oog vallend nut zijn. Zoo vindt men bijv. op den staat de aanmaak van 95 kogelkarren vermeld, terwijl zelfs deskundigen meenen, dat ook in geval van oorlog die karren niet volstrekt worden vereischt en boerenwagens dezelfde dienst zouden kunnen doen.

Wat daarvan zij, voor het geven van genoegzaam licht aan eene Kamer, die niet in alle technische bijzonderheden treden kan, ware het wellicht beter, dat opgaven wierden medegedeeld van de hoeveelheid grondstoffen, in het begin des jaars aanwezig, en van hetgeen daarvan in den loop des jaars is verbruikt. Evenzoo zou men vooral bij artikel 21 van het hoofdstuk de invulling op den toelichtenden staat wenschelijk hebben geacht van hetgeen voor den aankoop van ieder der daar vermelde onderdeelen, zoo als hout, paardentuig, geweren en dergelijke, in 1854 besteed is. Men wenschte die opgaven nog voor de be-raadslaging over de begrooting te ontvangen. Eerst wanneer de Kamer in 't bezit daarvan is, zal zij kunnen beoordeelen welke algemeene rigting bij het

doen der uitgaven voor het materieel der artillerie gevolgd wordt, en of in onze werkplaatsen ook de strekking heerscht om den voorraad van sommige voorwerpen nutteloos te vergrooten.

§ 18. Ook naar aanleiding van eene ten vorige jare gegevene opheldering is gevraagd, of in den laatsten tijd zich ook de noodzakelijkheid heeft voorgedaan, om aan de gietery voor bronzen geschut eene schadeloosstelling voor minder verrigt werk dan het bepaalde cijfer te verleenen.

§ 19. Gaarne ontving men eene opgave van het getal Minié-geweren, die thans in het bezit van het Gouvernement zijn en tevens antwoord op de vraag, of reeds uitdeelingen van deze wapens aan de manschappen hebben plaats gehad.

XIde AFDEELING. — *Materieel der genie.*

§ 20. Bij de opzettelijke overweging dezer afdeeling heeft men niet kunnen nalaten terug te komen op de reeds zoo dikwijls herhaalde klagte over het in stand houden van vestingen, welker voortdurend bestaan zoo al niet schadelijk, dan toch zeker geheel nutteloos is en in allen gevalle den lande jaar op jaar op aanzienlijke uitgaven te staan komt. Men beweerde daarbij, dat ten aanzien van twee vestingen, namelijk Breda en Nijmegen, in den laatsten tijd maatregelen plaats vinden, die zouden doen vermoeden, dat de Regering ze niet in haren tegenwoordigen stand wilde doen blijven. Men verlangde daaromtrent inlichting, vooral ook om te weten, of de ingezetenen dier beide volkrijke gemeenten nu ook geheel of gedeeltelijk verlost zouden worden van de bezwaren, aan het bewonen eener vesting verknocht.

§ 21. Het wordt als eene groote onregelmatigheid aangemerkt, dat in artikel 22, hetwelk dan toch meer dan een half millioen beloopt, zowel de onderhoudskosten der bestaande vestingen als de kosten van aanleg van nieuwe werken begrepen zijn. Eene splitsing van het artikel in die twee hoofdafdeelingen zou met den aard eener wel ingerigte begrooting overeenkomen en werd door sommige leden regtstreeks verlangd.

§ 22. Het heeft de opmerking getrokken, dat onder art. 22a de kosten van het onderhoud der gebouwen van de Akademie te Breda voor niet minder dan f 4500 zijn uitgetrokken; alsmede dat onder art. 22b twee posten van f 25,000 en f 5000 voorkomen voor nog te betalen gelden voor gedeelten van aanbestede werken.

Het gemis van toelichting op geheel de afdeeling doet zich ook hier gevoelen. Geldt het, wat het laatste punt betreft, posten, die reeds op eene vroegere begrooting waren uitgetrokken? Zoo ja, zijn de gelden daarvan dan vrijgevallen, of wellicht tot andere einden besteed?

§ 25. De vraag is gedaan, of de gronden der in den laatsten tijd verlatene vestingwerken thans reeds alle verkocht of aan het bestuur der domeinen overgegeven zijn.

XIIde AFDEELING. — *Verschillende uitgaven.*

§ 24. Op de Staatsbegrooting van 1854 werd het artikel voor kosten van het magazijn van kleeding enz., hetwelk vroeger steeds f 15,000 bedroeg, met f 10,000 verhoogd. De noodzakelijkheid der herstelling en vernieuwing van al de kampements-effecten werd als aanleiding tot deze verhooging opgegeven. Op de begrooting voor 1855 werd weder het verhoogde cijfer van f 25,000 voor deze behoefte uitgetrokken, en ook thans vindt men op de begrooting voor 1856 bij art. 50 diezelfde hoogere som. Eene zoo men meende tijdelijke verhooging schijnt dus blijvend te worden.

§ 25. De post van *f* 12,000 voor gratificatien (art. 52) wordt jaarlijks geheel uitgeput. Dit schijnt vreemd, tenzij men hier te denken hebbe aan toelagen, die voortdurend aan dezelfde personen tot gelijk bedrag gegeven worden; hetgeen met den aard van gratificatien strijdig is. Men vraagt dus voor welke personen de som van *f* 12,000 besteed wordt. Aan de onderstanden, waarvan bij art. 59 gewag wordt gemaakt en die op wetsbepalingen rusten, kan hier niet worden gedacht.

XIIIde AFDEELING. — *Corps maréchaussées.*

§ 26. Voor dit corps worden *f* 12,000 meer aangevraagd dan op de begrooting van 1853, zonder dat een enkel woord van toelichting daarbij is gevoegd. Het verschil kan, meent men, niet alleen liggen in den hoogen prijs van het paardenvoeder. Men verlangt deswege opheldering, en voegde er in eene afdeeling nog de vraag bij, op welke wijze in de kleeding en wapening der maréchaussées, waarvoor men niets vindt uitgetrokken, wordt voorzien.

XVde AFDEELING. — *Onvoorziene uitgaven.*

§ 27. Het uittrekken van eene gebrokene som voor deze afdeeling wordt minder gepast geacht. Zoo iets geeft aanleiding tot het vermoeden, dat bij het ontwerpen der begrooting minder het bedrag der wezenlijke behoeften op den voorgrond heeft gestaan, dan wel de zucht om het eindcijfer zeker vooraf bepaald bedrag te doen bereiken.

Nog is gevraagd, waaraan de *f* 1706.25 zijn besteed, die in 1854 voor nieuw opgekome, niet vooraf omschrevene behoeften hebben gediend, en hier, zonderling genoeg, *werkelijke betalingen* worden genoemd. Op de toelichtende staten van andere hoofdstukken wordt hetgeen tot deze soort van onvoorziene uitgaven behoort in de bijzonderheden omschreven.

Aldus vastgesteld bij de Commissie, den 19^{den} October 1855.

WINTGENS.

DOMMER VAN POLDERSVELDT.

BEENS.

VAN BOSSE.

VAN FRANCK.

MEMORIE VAN BEANTWOORDING

VAN Z.EXC. DEN MINISTER VAN OORLOG

OP HET VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS VAN DE TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL,

OP HOOFDSTUK X DER STAATSBEGROOTING VOOR 1836.

De Minister van Oorlog zal bij de beantwoording van het Voorloopig Verslag op nevensvermeld hoofdstuk der begrooting, in de Tweede Kamer der Staten-Generaal uitgebragt, tevens acht geven op hetgeen ten aanzien van hetzelfde in het Voorloopig Verslag op het Iste hoofdstuk voorkomt.

Intusschen zal hij hierbij meer bepaaldelijk de paragrafen in het eerstbedoeld verslag, n^o. 96, volgen.

§ 1. In de eerste zinsnede dezer paragraaf is ongetwijfeld eene misstelling ingeslopen. Er wordt daarin gezegd, dat het eindcijfer der begrooting, hetwelk op *f* 11,683,000 wordt voorgesteld, *het aangevraagd bedrag voor 1835 weder met f* 521,556.51^s *overtreft*. Dit is niet juist. Dat verschil bedraagt slechts *f* 259,750. Het verschil van *f* 521,356.51^s is toepasselijk *op de werkelijke uitgaven van 1834*, en men zal moeten toestemmen, dat er tusschen eene *raming* en de *werkelijke uitgaaf* een aanmerkelijk onderscheid bestaat. Hoe zeer geldt deze opmerking vooral ten aanzien der dienstjaren 1834 en 1836, welke, door een betreurenswaardig verschijnsel in den stand der prijzen, bijna niet te vergelijken zijn?

Ook kan men geenszins aannemen wat in de tweede zinsnede met opzigt tot het jaar 1834 gezegd wordt, als of toen de verhooging der begrooting van het Departement van Oorlog *met ruim een millioen*, door een beroep op de *buitengewone omstandigheden waarin Europa verkeerde*, werd aangedrongen.

Men raadplege de Memorie van Toelichting, bij de aanvraag tot die verhooging gevoegd (zitting 1835—1834, LII, n^o. 5), en men zal ontwaren dat men, *naar aanleiding der gebeurtenissen*, welke sedert het indienen der begrooting van 1834 waren voorgevallen, zich verplicht had gezien om beschikkingen te nemen *tot het verbeteren van den toestand van het leger*.

Die verbetering bestond in het op nieuw toevoegen van onderofficieren en korporaals bij het wapen der infanterie, het langer in dienst blijven der miliciens en de verpligte vermeerdering der kavallerie voor het Limburgsch Bonds-contingent.

Er werd bij de aanvraag uitdrukkelijk gezegd, dat de verhooging werd voorgesteld *zonder nog tot eenige buitengewone maatregelen over te gaan, welke alleen door een dreigend oorlogsgevaar zouden kunnen worden gewettigd*.

Die verhooging bedroeg daarenboven niet, zoo als gezegd is geworden, *ruim een millioen*, want een gedeelte daarvan (*f* 508,854,10) was een gevolg van *den toegenomen prijs der levensmiddelen*, en wegens benoodigde gelden op *scheeps- en wagenvrachten*, waarop het beroep op buitengewone omstandigheden van oorlogsgevaar, als waarop hier bedoeld wordt, niet toepasselijk is.

Maar men raadplege vooral het gemeen overleg, hetwelk op die aanvraag tusschen de Staten-Generaal en de Regering gevolgd is, en men leze het Voorloopig Verslag, n^o. 11, op de Memorie van Toelichting, n^o. 5, en hoe toen in dat Voorloopig Verslag deze drie vragen ter beantwoording zijn voorgesteld:

» In ieder geval wenschte de groote meerderheid der leden aan de Regering te vragen:

» 1°. of de thans aangevraagde gelden, voor zoover ze niet een gevolg zijn van de hooge prijzen van brood en fourrages, als eene blijvende verhooging van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting moeten beschouwd worden;

» 2°. welk dan het eindcijfer van dat hoofdstuk op den duur zal zijn;

» 3°. of dan daarmede in alle behoeften voor onze verdediging zal voorzien zijn, en wij zullen kunnen gezegd worden een leger te bezitten, zoodanig ingerigt, als in verband met ons verdedigingsstelsel tot eene krachtige verdediging des Rijks noodzakelijk is."

En het antwoord daarop door den Minister in de Memorie van Beantwoording, n°. 15, gegeven:

» *Ad 1um.* Uit hetgeen hierboven vermeld is, blijkt reeds dat deze vraag toestemmend moet worden beantwoord. Voor zoover de uitgaven niet zijn een gevolg van de hooge prijzen van het brood en de fourrages, of van de scheeps- en wagenvrachten, waarvan de oorzaak mede *voorbijgaande* is, zal hetgeen verder voorgesteld is, *BLIJVEND* wezen.

» *Ad 2um.* Wat het eindcijfer op den duur zal zijn, kan niet wel bepaald worden, vermits de begrooting jaarlijks een punt van overweging tusschen de Regering en de Staten-Generaal uitmaakt; doch men vermeent dat het eindcijfer der begrooting van Oorlog, om op eene gepaste wijze in de behoefte te voorzien, ongeveer f 12,000,000 zou dienen te bedragen.

» *Ad 3um.* In dat geval, wanneer zoodanige som wordt aangewend, zullen wij een staand leger kunnen bezitten, zoodanig ingerigt als, in verband met ons verdedigingsstelsel, tot eene krachtige verdediging des Rijks noodzakelijk is, altijd behoudens de voorschriften welke het 8ste hoofdstuk der Grondwet, wegens de verdediging des Rijks, verder aan de hand geeft."

Na deze *letterlijke* aanhaling van hetgeen ten aanzien der verhooging van de begrooting over 1854 is voorgevallen, vraagt men met vertrouwen, of het billijk is bij § 4 van het Voorloopig Verslag op het Iste hoofdstuk, bladz. 6, te zeggen:

» Het hooge cijfer van de begrooting van het Departement van Oorlog was vroeger als van bloot tijdelijken aard voorgesteld en door een beroep op den politischen toestand van Europa geregtvaardigd. Thans werd van regeringswege niet meer van die staatkundige omstandigheden gewag gemaakt, en was het tijdelijk cijfer van hoofdstuk X ongevoelig in een doorlopend en blijvend veranderd."

En in het Voorloopig Verslag op de begrooting zelve in de hierbij behandeld wordende paragraaph:

» Trek men dit alles bijeen, dan kan men het vermoeden niet van zich weren, dat het aannemen van een blijvend normaal cijfer van nagenoeg twaalf millioenen in de bedoeling ligt; tot het verwerven van welk cijfer men langs eenen omweg heeft willen komen."

Neen, eene Regering welke op de vragen der Staten-Generaal antwoordt: dit is *voorbijgaand*, dat is *blijvend*; de begrooting dient normaal ongeveer *twaalf* millioen te bedragen, — *neemt geenen omweg*, en vertrouwt dat die leden der Kamer (verscheidene staat er in het verslag), die *verklaard hebben tot zulk eene uitkomst* (door eenen omweg) *niet te mogen medewerken*, ter goeder trouw hunne dwaling zullen erkennen. En zoo er zijn, die zich mogten willen beroepen op het amendement hetwelk in den considerans der wet van den 15^{den} April 1854 (*Staatsblad* n°. 29) gevoegd werd: *dat het uit hoofde van buitengewone omstandigheden noodzakelijk is geworden*, die zullen met dezelfde goede trouw, welke men in hen veronderstelt, daartegen overstellen hetgeen de Minister in de vergadering van den 28^{sten} Maart van dat jaar bij de aanneming van het amendement heeft gezegd:

» Ik ben bereid dit amendement namens de Regering over te nemen, zoo als ik thans doe, onder de voorwaarde evenwel dat daardoor niet wordt gepraejudiceerd

aan het voornemen, dat bestaat, en ik ook dezen morgen heb te kennen gegeven, om den toestand van het leger op eenen duurzamen voet te regelen en te verbeteren; eene verbetering hoofdzakelijk daarin bestaande, dat de miliciens twaalf maanden onder de wapenen blijven; dat alle ligtingen jaarlijks ter oefening te zamen komen; dat de kaders van onderofficieren en korporaals der infanterie worden uitgebreid en er jaarlijks groote manoeuvres plaats hebben. Ik ben te meer bereid dit amendement over te nemen, aangezien de begrooting van Oorlog toch jaarlijks aan de overweging dezer Kamer moet worden onderworpen, en de Kamer dus toch telken jare zal kunnen en moeten oordeelen of de voorgestelde uitgaven zich al dan niet laten regtvaardigen."

Hoe nu zou de toestand van het leger, op eenen duurzamen voet, geregeld en verbeterd kunnen worden, indien dit maar voor de overblijvende acht maanden van 1854 ware bedoeld geworden?

Bij het behandelen der begrooting van 1855 is de zaak weder ter sprake gekomen, doch op eene geheel andere wijze.

In § 5 van het Voorloopig Verslag (zitting 1854—1855, II, n^o. 95) werd gezegd:

»Het is reeds bij § 4 herinnerd, dat in den aanvang van dit jaar het normale cijfer van de begrooting voor het Departement van Oorlog, bij de wet van den 15^{den} April jl. vermeerderd met f 1,045,270.00 en daardoor gebragt is op f 11,445,270.00. Dezelfde som wordt thans op nieuw aangevraagd voor het dienstjaar 1855, maar in den vorm van eene begrootingswet, zonder eenige nadere vermelding, of deze aanzienlijke uitgaaf blijvend of tijdelijk zal zijn. Het vermoeden is dien ten gevolge ontstaan, dat de Regering deze begrooting als normaal, en dit cijfer, dat, zoo als reeds gezegd is, welligt boven de 12 milioen zou moeten worden verhoogd, als blijvend noodig voor vreedstijd beschouwt. Toen is, ten gevolge van eene door de Regering overgenomen wijziging, aan die wet, omtrent welker strekking zich verschil van opvatting had geopenbaard, het karakter van tijdelijkheid gegeven," enz.

Hierop werd door den Minister geantwoord (Memorie van Beantwoording, 5 November 1854, n^o. 140):

»De quaestie, welke hierbij wordt aangeroerd, zou tot zeer wijdloopige beschouwingen aanleiding kunnen geven, doch men vermeent dit te moeten vermijden, en liever naar waarheid te moeten verklaren, dat er bij het bestuur van Oorlog, doordrongen als het is van de noodzakelijkheid en verantwoordelijkheid welke op hetzelfde rusten, geene andere bedoeling kan zijn dan eene blijvende begrooting op een jaarlijksch bedrag van f 12,000,000.

»De tegenwoordige Minister heeft, zoolang de omstandigheden het toelieten, en toen men zich eenen toestand van algemeenen vrede bijna onverstoort voorstelde, het voetspoor van zijnen voorganger gevolgd: maar hoedanig is die staat van zaken veranderd; veranderd zelfs sedert de wet van 15 April is uitgevaardigd? Toen kon men nog het denkbeeld van *buitengewone omstandigheden* aannemen, ofschoon, wat hem Minister betreft, onder de voorwaarde in deze paragraaph van het Voorloopig Verslag welwillend aangehaald. Zou men hem, indien hij zich achter zoodanig schild mede voor 1855 verborg, niet met reden verdenken, dat hem de middelen onverschillig waren indien hij zijn doel slechts bereikte? Hij voor zich meent dat het *gemeen overleg* tusschen de Regering en de Staten-Generaal, bij de Grondwet voorgeschreven, eene openhartige openlegging van gedachten vordert, en hij verklaart dus, zonder omwegen, dat hij de begrooting voor 1855 niet als voor *buitengewone omstandigheden* heeft kunnen karakteriseren, omdat zoodanige begrooting geheel anders zou behooren te zijn."

In dien zin is dan ook de begrooting van 1855 aangenomen en vastgesteld, zonder dat in den considerans van eenige buitengewone omstandigheden is gesproken.

De verhooging in 1854 tot verbetering van den toestand van het leger is dus niet eene enkele maal, zoo als in deze paragraaph gezegd wordt, maar twee maal, namelijk voor 1854 en 1855, toegestaan, en het kan niet vreemd schijnen, dat, na al het hiervoren gerelateerde, noch van de buitengewone omstandigheden, noch van een dusgenaamd normaal cijfer van f 10,400,000 verder is gerept geworden.

Wat de vrees betreft, dat de thans aangevraagde som voor 1856 in een daarop volgend jaar niet eens genoegzaam zal wezen — welke beschouwing in verband wordt gebragt met de duurte der levensmiddelen, en de omstandigheid dat het onderhoud der miliciens slechts voor zes maanden is uitgetrokken, en de Regering zelve erkent, dat het belang van de dienst het bijeenhouden dier manschappen gedurende twaalf maanden vorderen zou, — hierop wordt geantwoord: dat indien het bestuur van Oorlog wegens de duurte der levensmiddelen het onderhoud der miliciens in 1856 slechts voor zes maanden heeft aangevraagd, hierin een waarborg ligt dat zij in de toekomst onder dezelfde omstandigheden op dezelfde wijze zal handelen.

Mogt die duurte ophouden en het eindcijfer tot het als ongeveer opgegeven benooidigd bedrag dit toelaten, dan zoude het in dienst houden der miliciens voor een langer tijdperk, tot op 12 maanden toe, inderdaad op de begrooting worden gebragt; doch het bestuur van Oorlog zal altijd dat eindcijfer in verband tot de middelen in het oog houden.

Zoo zal het ook voor 1856 handelen met opzigt tot een gewigtig punt, den hoogen prijs der levensmiddelen. Door hetzelfde toch werd in de Memorie van Toelichting tot de ontwerp-begrooting wegens de fourages gezegd, dat voor 1856 tot grondslag van berekening was genomen hetgeen daarvoor in dit jaar betaald was, namelijk, gemiddeld 60 en 61 cents, *ofschoon men niet zonder zorg is, dat dit beloop welligt nog hooger klimmen zal.*

En deze vrees heeft zich ongelukkigerwijze maar al te zeer bevestigd, daar de uitslag der aanbesteding, in de maand October gehouden, niettegenstaande de herbestedingen, zeer ongunstig is uitgevallen, als zijnde de aannemingsom gemiddeld 77 en 78 cents.

Men vraagt intusschen voor dit object geene verhooging der daarbij betrokken artikelen aan, als verlangende het bestuur van Oorlog de uitkomsten van het te houden beheer over 1856 af te wachten, ter beoordeeling in hoe ver de mutatiën in het personeel, welke altijd plaats hebben, de voor dit object meer te doene uitgaven zullen kunnen dekken; terwijl indien dit onverhoopt het geval niet mogt zijn, men eerst zal dienen na te gaan welke overschotten er op andere posten zullen overblijven, als wanneer, des noods, eene wijziging der begrooting zal kunnen worden aangevraagd, hoe ongaarne het bestuur daartoe ook zoude overgaan, als voor 1855 alle krachten inspannende om zoodanige wijziging over dat dienstjaar voor te komen. Doch in buitengewone omstandigheden, zoo als zich die, van dien aard, voor 1856 schijnen voor te doen, behoort het middel van wijziging tot die aanprijzenswaardige maatregelen, welke kunnen en dienen genomen te worden, ten einde het eindcijfer eener begrooting niet onnoodig te verhoogen.

Intusschen mag te dezer plaatse de zinsnede niet onopgemerkt blijven: *dat de Regering zou kunnen beweren, dat het noodzakelijk wordt verder te gaan met de aanvulling van het incompleet der officieren.* Dat incompleet bestaat niet om dezelfde reden als waarvoor de miliciens korter in dienst worden gehouden. De traktementen der ontbrekende officieren worden slechts afgetrokken, om de eenvoudige reden dat ze niet aanwezig zijn, maar de aanvulling heeft altijd plaats naar mate er geschikte stof voorhanden is.

Wat nu de beschouwingen in de derde zinsnede van deze paragraaph aangaat, ten aanzien van het generaal bedrag der uitgaven voor de zee- en landmagt, met inbegrip van die welke uit de Indische kas worden betaald, hierop moet men aanmerken, dat wanneer men te dien aanzien in tegenbedenkingen zoude willen treden, het veld der bespiegelingen zich zeer ver zoude uitbreiden.

Indien men toch Nederland, in verband tot deszelfs buitenlandsche bezittingen, derzelve uitgestrektheid, waarde en bevolking, op de schaal wilde leggen tegenover hetgeen daarvoor in gemeld opzigt gedaan wordt, dan zou de vraag kunnen oprijzen, of men daarvoor wel genoeg doet. Doch de beantwoording dezer paragraaph heeft reeds zoo uitvoerig moeten zijn, dat het bestek niet toelaat daarover in verdere consideratiën te treden, hetgeen ook te dezer plaatse niet schijnt te kunnen worden gevorderd; weshalve men alleen zal antwoorden

op het verlangen van sommige leden, » dat men ook niet moest vergeten, dat de krijgsmagt hier te lande, voornamelijk zoo niet uitsluitend bestemd is om de inwendige rust en veiligheid te helpen bewaren, en niet geroepen kan worden om aan eenen buitenlandschen oorlog deel te nemen; en dat, wierd te eeniger tijd onverhoopt de veiligheid des lands van buiten bedreigd, de bescherming tegen dat gevaar gezocht zou moeten worden, niet in een sterk, gedurende vele jaren van vrede met groote kosten onderhouden staand leger, maar in de vaderlandsliefde en geestdrift der bevolking.»

Men beaamt deze redenering noch in het afgetrokkene, noch in hare gevolgen. Het leger waardeert de taak welke het te vervullen heeft, om tot het bewaren der inwendige rust en veiligheid mede te werken; dit ligt in den aard der zaak, en het zal daartoe altijd bereid gevonden worden, zoo als het dit bij iedere voorkomende gelegenheid op waardige wijze heeft getoond; maar het is voor die taak niet voornamelijk, veel minder uitsluitend bestemd. Die taak legt de Grondwet, in art. 188, bepaaldelijk en *te allen tijde* aan de *schutterijen* op, waaruit blijkbaar volgt, dat de Grondwet voor het leger eene andere bestemming aanneemt en veronderstelt. Men behoeft daarvoor ook slechts het hoofdstuk in de Grondwet over *defensie* te lezen, waaraan, zoolang als het daar te lezen staat, elke bespiegeling van bovenstaanden aard behoort te worden getoetst.

Doch men betreurt het, wegens de achting welke aan het leger, ook als grondwettige instelling, toekomt, dat het op die wijze, als schijnbaar overbodig, op den achtergrond wordt geplaatst.

Hoe veel prijs men op de vaderlandsliefde en geestdrift der bevolking stellen moge, aan haar zoude groote, wellicht onherstelbare slagen worden toegebracht, wanneer zij niet in het noodlottig oogenblik, dat de veiligheid des lands wordt bedreigd, door de kern van een krachtig en even vaderlandlievend staand leger ondersteund en in de gelegenheid gesteld wierd zich te ontwikkelen en te vormen; zonder welke kern aan geen orde of regel in de verdediging zou kunnen worden gedacht; een leger dat nog bovendien de kern is van de middelen van wapening en verdediging, welke 'sRijks overzeesche bezittingen steeds zullen vorderen, en hetwelk, om zoo te spreken, aan die belangen niet minder dan aan die van het Vaderland is toegewijd.

Wat het bepaald antwoord betreft, dat in verband tot deze beschouwingen verlangd wordt, op de vraag: » of de thans voorgedragen begrooting van Oorlog als een normaal budget te beschouwen is, » wordt nogmaals in een bevestigenden zin geantwoord, doch met het oog tevens op de toelichtingen, welke op die beschouwingen gegeven zijn.

Op de begrooting zijn geene andere uitgaven van buitengewonen aard gebracht dan hetgeen de voeding der manschappen en het paardenvoeder meer zal kosten wegens den hoog gestegen prijs van alle behoeften. Die hoogere prijs moet echter ook in aanmerking worden genomen bij het nagaan der kosten voor het *materieel der artillerie en der genie*; welke daarvan den invloed evenzeer gevoelen. Ook zijn de scheeps- en wagenvrachten eenigzins buitengewoon, waarvan nader in § 15 zal worden gesproken.

Het bestuur van Oorlog acht zich wijders gelukkig, dat verscheidene leden, boven en behalve hetgeen hiervoren reeds omtrent de bestemming van het leger gezegd is, daarbij, in de voorlaatste zinsnede van deze paragraaph, zoo vele belangrijke opmerkingen gevoegd hebben, inzonderheid dat men het bewijs niet heeft geleverd, dat de Koning met opzigt tot de zamenstelling van het leger verder gaat dan Zijn grondwettige pligt Hem voorschrijft.

De Koning zorgt, zoo gebiedt de Grondwet, *dat er te allen tijde eene toe-reikende zee- en landmagt onderhouden worde*, en die pligt staat in een onafscheidelijk verband met den eed des Konings, dat Hij *de onafhankelijkheid en het grondgebied des Rijks met al Zijn vermogen zal verdedigen en bewaren*.

Ook is even waar als te regt in de laatste zinsnede van deze paragraaph ge- wezen op hetgeen in vorige jaren, door den nood der schatkist gedrongen, ten aanzien van het leger heeft plaats gehad. Een bestuur, hetwelk dat herstellen moet, is altijd in eenen moeilijken toestand. Het wordt als de oorzaak der

verhoogde uitgaven aangewezen en dienvolgens veroordeeld, terwijl het slechts herstelt hetgeen vroeger werd afgebroken, doch onder alle besturen noodzakelijk was geacht.

§ 2. Als voorbeeld hetwelk tot bewijs moet strekken, dat bij het Departement van Oorlog de strenge beginselen van spaarzaamheid niet worden opgevolgd, wordt onder andere opgemerkt, dat men het aantal generaals niet *bovenmatig* behoefde te vermeerderen.

Dit *bovenmatige* bepaalt zich intusschen gelukkig slechts tot het getal van *één*, bij eene vergelijking met de vorige begrooting. In het algemeen moet men met opzigt tot dit onderwerp herinneren, dat de verdeeling van het leger in divisien niet weder is ingevoerd alleen om eenige generaals uit te winnen; dat aan de meesten der tegenwoordige generaals tweeledige betrekkingen zijn opgedragen, hetgeen in tijd van oorlog zou moeten vervallen, daar alsdan ook in verschillende vestingen opperbevelhebbers, met den rang van generaal bekleed, zouden moeten worden benoemd, zoodat, bij oorlogstoestand, het tegenwoordig getal eene aanzienlijke vermeerdering zou moeten ondergaan; — bewijs genoeg, dat het thans zooveel mogelijk is ingekrompen.

Verder zijn er *drie* die niet het generaals-traktement genieten, maar een minder inkomen, aan hunne betrekking van directeur of inspecteur verbonden.

Zoo is ook het luitenant-generaals-traktement, dat van 1815 tot 1855 f 8000 bedroeg, onder den tegenwoordigen Minister tot op f 6500 in vreedstijd verminderd.

De generaal, bij den grooten staf uitgetrokken, is een zeer verdienstelijk operofficier, die vroeger ook reeds als lid der militaire commissie tot de Duitsche Bondsvergadering gewigtige diensten heeft bewezen.

In 1848, in verband met de toenmalige gebeurtenissen in Duitschland, teruggeroepen, deed zich later echter op nieuw de behoefte gevoelen om een officier naar Frankfort te zenden, waartoe natuurlijk de keuze op hem moest vallen. Onbillijk zou het geweest zijn, hem zijnen tegenwoordigen rang te onthouden, toen hij én met het oog op het te Frankfort aan hem aangewezen standpunt, én uit hoofde van zijne diensten, daartoe in aanmerking verdiende te komen. Daar hem natuurlijk geen kommando bij het leger kan worden opgedragen, is hij in zijnen nieuwen rang bij den grooten staf uitgetrokken.

De kavallerie wordt niet door drie generaals gekommandeerd, maar slechts door twee. Dit brengt de formatie van het wapen mede. De derde generaal is inspecteur, welke betrekking hoogst noodzakelijk is om het verband tusschen de beide brigades te bewaren, de instructie na te gaan, de kennis en de geschiktheid der officieren te beoordeelen en den Minister omtrent al de belangen van de dienst voor te lichten.

Omtrent de officieren van den generalen staf wordt de meening te kennen gegeven, dat als zij zich niet te velde of in een kamp bevinden, zij geen twee dienstpaarden noodig hebben.

Die voorstelling der zaak is zeer gemakkelijk, maar de praktijk moeilijk, want de officier, die een paard noodig heeft, kan zich maar niet elk oogenblik daarvan voorzien, althans niet van die bruikbaarheid en deugdzaamheid, evenredig aan de bezwaren, in den tegenwoordigen tijd aan den aankoop verbonden.

Van daar dat de ondervinding leerde, dat zoodra de officieren van den generalen staf tot bijzondere diensten, bij troepenvereeningen enz., werden geroepen, aan hen dadelijk een troepenpaard ten gebruike moest worden afgestaan. Behalve dat dit tot vele belemmeringen aanleiding gaf, was het ook geenszins in het welbegrepen belang van de dienst of der schatkist, uit welken hoofde die officieren thans weder, even als vroeger, op twee rations zijn gebracht. Men kan dus van hen vorderen dat zij te allen tijde, bij voorkomende gelegenheid, behoorlijk bereden zijn. Niet allen echter hebben op den duur twee paarden, en de gelden, voor het tweede ration uitgetrokken, worden dus slechts gedeeltelijk uitgegeven. Dat overigens de maatregel ook geenszins in 't personeel belang der officieren is genomen, blijkt genoegzaam daaruit, dat het toegestaan bedrag per ration geheel ontoereikend is en de officieren alzoo uit hun traktement moeten suppleren.

Bij het regiment grenadiers en jagers *kunnen* al de luitenants 1ste luitenant wezen. Zij zijn het daarom niet. Op dit oogenblik bijv. bevinden er zich twee 2de luitenants onder, omdat de openvallende plaatsen in den luitenantsrang meestal door 2de luitenants worden aangevuld.

Zij kunnen echter 1ste luitenant wezen, en wanneer zij het allen zijn, dan bedraagt dit een verschil in uitgaven van f 2200. Maar dit verschil of die vermeerdering wordt weder grootendeels zoo niet geheel uitgewonnen door de besparing aan schadeloosstelling voor uniform-verandering, daar de 2de luitenant bij bevordering tot 1sten thans niet van korps behoeft te verwisselen en door een ander vervangen te worden. Men heeft daarbij dus meer de gedurige verwisseling van officieren dan wel het belang der officieren met opzigt tot vermeerdering van promotie op het oog gehad. Dat die promotie trouwens niet wordt opgedreven, kan genoegzaam hieruit blijken, dat bij voorbeeld bij de infanterie de oudste kapitein in rang, geschikt voor bevordering bij het wapen, reeds sedert Junij 1822, dus meer dan 53 jaren, als officier dient, terwijl de oudste 1ste luitenant officier is van 1852. Alleen door den bijzonderen loop der omstandigheden is de positie in dat opzigt van de 2de luitenants voor het oogenblik minder ongunstig, daar de oudste van 1851 dagteekent. Maar na verloop van eenigen tijd zal dit ook weder minder en minder gunstig worden. De hierboven bedoelde oudste 1ste luitenant heeft bij voorbeeld niet minder dan 11 jaren in den rang van 2den luitenant doorgebracht. Men zal hier liefst bij dit onderwerp niet verder stilstaan, daar aan de zijde der Vertegenwoordiging bij het maken der aanmerking zelve wordt erkend, dat de positie der officieren, wat hunne bevordering betreft, in het algemeen geenszins gunstig is.

Onze kavallerie is in het wezen der zaak volstrekt niet met een vijfde regiment vergroot.

De voormalige eskadrons jagers te paard, die in der tijd, ten gevolge van eene grootelijks in ons belang getroffen conventie met Nassau, en door nieuwe Bondsverordeningen, eene uitbreiding hebben ondergaan, hebben tevens den naam van 5de regiment dragonders verkregen, ten einde de eenige ongelijkheid, welke bij de kavallerie bestond, geheel te doen ophouden; hetgeen bij den overgang van officieren en manschappen van het eene korps bij het andere vele bezwaren wegneemt en in het algemeen tot vereenvoudiging strekt. De formatie der maréchaussée kan daarmede dus in geen verband gebracht worden, hoeezer ook aan dat korps, ofschoon niet in het belang van het leger of van de eigenlijk gezegde militaire dienst, in 1855 eenige uitbreiding ten laste der begrooting van Oorlog gegeven is.

De geringe doch zeer doelmatige verandering in de opperkleeding van de infanterie, onlangs aangenomen, en die niet in eens, maar successievelijk, naar gelang dat de bestaande voorraad zal zijn uitgeput, wordt ingevoerd, kan eerder tot bewijs van vereenvoudiging dan wel van zucht tot weelde strekken, en hierdoor zullen de saldo's schuld in het kleeding- en reparatiefonds, welke bij het ontijdig verlaten van de dienst door sommige manschappen ten laste van het Rijk worden verrekend, voorzeker niet vermeerderen.

Eindelijk, met opzigt tot het laatste voorbeeld, wegens de weinige zucht tot besparing bij het bestuur van Oorlog in het bouwen van *nieuwe vestingwerken* opgemerkt, terwijl men *een aantal grootere en kleinere van oudere dagteekening noodeloos behoudt, niettegenstaande de tegenwoordige Minister zelf die van het meerendeel voor schadelijk heeft verklaard*; — hierop wordt geantwoord, dat wanneer men den toelichtenden staat, bij art. 22 bij de begrooting gevoegd, nagaat, men ontwaren zal, dat onder de *nieuwe werken* er weinige zijn, welke men *nieuwe vestingwerken* kan noemen.

Voor het *onderhoud* der bestaande werken en gebouwen is f 202,186 uitgetrokken, voor de *nieuwe werken* f 290,814, doch daaronder zijn voor f 106,814, die onder de *belangrijke herstellingen en vernieuwingen* moeten worden gerangschikt, zoo als in verband tot de beantwoording op § 4 blijken zal.

Als men iets dat oud is vervangen moet is het werk, hetwelk gemaakt wordt, ontegenzeggelijk *nieuw*, maar het is daarom nog geen *nieuw werk*.

En wat het gevoelen van den tegenwoordigen Minister omtrent het stelsel van vestingwerken betreft, de Vertegenwoordiging weet, dat hij bij zijne optreding verklaard heeft, geene wijziging te willen brengen in het *door zijnen voorganger*, in de geheime zitting der Tweede Kamer van de Staten-Generaal van den 18^{den} December 1850 en in de geheime zitting der Eerste Kamer van den 30^{sten} dierzelfde maand opengelegd systeem; welke openlegging destijds ter griffie van de beide Kamers gedeponceerd is geworden. Dit systeem was ook op de inzigten van het Comité van Defensie gebouwd, en de Minister zou het voor de belangen des lands noodlottig achten, indien bij het optreden van elk nieuw Bestuur eene aangelegenheid van zoo groot gewigt aan gestadige afwisseling wierd prijs gegeven. Dan zou het afbreken en opbouwen, zeer tot nadeel van 's Rijks schatkist, geen einde hebben. De Minister die, op een ander standpunt, vroeger denkbeelden heeft geopperd, die hij, aan het bestuur gekomen, niet meer schijnt aan te kleven, moet zich de schijnbare inconsequentie troosten, wanneer hij, later meer van nabij omtrent alles ingelicht, soms eigen denkbeelden aan het algemeen welzijn ten offer brengt.

§ 5. Niemand kan meer dan het hoofd van het Departement van Oorlog wenschen, dat aan de officieren van het leger de gelegenheid mogt kunnen worden gegeven, successivelijk eenige jaren te midden der verdienstelijke en dappere officieren van het Indisch leger te gaan plaats nemen, ten einde de ervaring, welke daar kan worden verkregen, ten nutte van het leger hier te lande over te brengen. Eene zamensmelting, althans wat de officieren betreft, was uit dit oogpunt allerwenschelijkst.

Deze hoogstbelangrijke aangelegenheid heeft dan ook bereids vroeger de aandacht der Regering in hooge mate bezig gehouden. Ernstige en naauwgezette overwegingen hebben daaromtrent plaats gehad, waarbij de Regering destijds door verschillende opperofficieren, die bij beide legers met roem gediend hadden, is voorgelicht. Men is echter ten slotte steeds op onoverkomelijke bezwaren van geldelijken aard gestuit, uit de gedurige overbrenging van personeel voortspuitende, en heeft eindelijk, ondanks zich zelven, destijds de zaak moeten opgeven. Zoolang derhalve die bezwaren niet kunnen worden overwonnen en de officieren van eigenlijke krijgserfaring verstoken zijn, blijft hun niets anders over dan door ijverige studie en getrouwen toeleg op hun vak, zich in vrede zooveel immer mogelijk voor den krijg te bekwamen, en dat de officieren in dit opzigt niet ten achter blijven, daarvan mag de Regering — het strekt haar tot geoegen — de volkomen verzekering geven.

§ 4. Men weet in waarheid niet waarin de *onvolledige* en de *onduidelijke toelichting der onderdeelen van dit hoofdstuk bestaat*, daar de behoeften voor 1856 zeer uitvoerig en in de meest mogelijke details worden aangewezen. In verband tot de aanmerkingen, voorkomende in de algemeene beschouwingen, in het Voorloopig Verslag op hoofdstuk I vervat, betreft deze klacht de vergelijking der onderdeelen met de werkelijke uitgaaf voor 1854. Deze is echter moeilijk te geven, zonder in eene oneindige beschouwing van het verschil tusschen 1854 en 1856 te treden.

Het cijfer der benoedigde som toch staat in verband met de sterkte, die onder de wapenen zal worden gehouden, en niet met die, welke in een vroeger tijdvak onder de wapenen is geweest.

Elk man meer of minder onder de wapenen doet de aanvraag rijzen of dalen, terwijl die sterkte en het aantal miliciens dat onder de wapenen zal zijn, in verband met den tijd hunner oefening, de som bepalen welke benoedigd zal zijn.

Voor ieder man, die in 1856 vermoedelijk aanwezig zal zijn, heeft men in de toelichtende staten de sommen uitgetrokken welke, volgens de bestaande reglementen, voor elken dag voor onderhoud, voor kleeding enz. noodig zijn, terwijl men daarbij in rekening heeft gebragt wat er geacht wordt te zullen kunnen worden uitgewonnen wegens incompleet, verlof, ziekte, als anderzins. De becijferingen deswege zijn zoo uitvoerig doentlijk en men herhaalt het, dat bij de beoordeeling van de kosten der wapenkorpsen geen andere of meer juiste

grondslag kan worden genomen dan die der sterkte, omdat van die sterkte en den oefeningstijd der militie alleen het bedrag der kosten afhankelijk is.

Intusschen wordt hierbij (bijlage A), ter voldoening aan het geuit verlangen, eene opgave gevoegd der uitgaven welke in 1854 voor ieder regiment of korps en wapen gedaan of in verband tot de afsluiting der begrooting nog te doen is.

De bepaalde aanwijzing der geprojecteerde uitgaven voor *het materieel der genie op den toelichtenden staat deden het bestuur van Oorlog veronderstellen*, dat daarbij inderdaad geene verdere ophelderingen konden verlangd worden.

De regtvaardiging, de wettiging, welke men hier op het oog heeft, kan ook met geen *enkel* woord geschieden. Dit zou eene wijdloopige beschrijving of omschrijving vorderen. Elk werk zou daarbij en détail behooren te worden opgegeven, hetgeen, zoo men bescheidenlijk vertrouwt, tot de verantwoordelijkheid der uitvoerende magt behoort.

Daar men echter in § 2 van *nieuwe vestingwerken* heeft gewag gemaakt, acht men het niet ondienstig, hierbij in een kort overzicht te treden der werken tot verdediging, welke bijv. nog in de *Hollandsche linie*, aan den Helder en in Noordbrabant, moeten worden uitgevoerd.

In de *Hollandsche linie* zullen geene nieuwe vestingwerken meer gemaakt worden. Men vleit zich de vesting Muiden en de noodige verdedigingswerken te Weesp in het volgende jaar te zullen kunnen voltooien; alsdan zullen aldaar nog militaire gebouwen noodig wezen. Zoo als in het antwoord op het Voorloopig Verslag betrekkelijk de begrooting voor 1855 is medegedeeld, ontbreken er nog gebouwen te Naarden en Utrecht, en zullen de middelen tot onder-water-zetting moeten worden verbeterd. Men schat de uitgaven, welke nog in volgende jaren voor de werken tot voltooiing of verbetering van de *Hollandsche linie* zullen moeten worden gedaan, op p. m. f 500,000. Aan den Helder en het Nieuwediep zullen de bestaande werken verbeterd en gebouwen tot huisvesting van de bezetting enz. gemaakt moeten worden. Men vermeent dat voor de kosten daarvan kan worden gesteld eene som van p. m. f 200,000.

In het aangehaalde antwoord op het Voorloopig Verslag betrekkelijk de begrooting voor 1855 is vermeld, dat werken aan de Maas en Waal, welke nog gemaakt moeten worden, zijn die bij Heusden, aan den mond der Dieze en te St. Andries, waarvan de kosten nog niet geschat kunnen worden; men vermeent daarvoor te mogen stellen eene som van p. m. f 500,000.

De kosten van al de bedoelde werken, welke een zeer belangrijk gedeelte van de noodige werken tot verdediging zijn, zouden dus nog kunnen bedragen p. m. f 1,000,000. en daarvoor is in de begrooting voor 1856 gesteld eene som van f 184,000.

Wanneer de vermelde werken zullen zijn gemaakt, zal men nog gelden moeten besteden voor de *kustverdediging*, de *Amsterdamsche linie*, *Grebbe-linie* en werken aan den IJssel bij Westervoort.

Het is niet te ontkennen dat er nog groote uitgaven zullen moeten worden gedaan om al de werken, tot verdediging noodig, te maken, en dat er nog vele jaren zullen verlopen voor dat alles in gereedheid zal zijn, wanneer er jaarlijks niet meer kan worden besteed dan in de laatste jaren het geval is geweest; maar een zeer gewigtig gedeelte dier werken, de *Hollandsche linie*, is toch nagenoeg voltooid.

§ 5. Aan het verlangen van eenige leden om de artt. 9—12 te splitsen, in dien zin, dat elke staf, elk regiment en elk korps een afzonderlijk artikel uitmaakte, kan om de redenen, waarom onderscheiden leden dit voorstel afkeurden, niet worden voldaan.

Ten einde evenwel nog daarenboven aan te toonen tot welke moeilijkheden zoodanige splitsing zoude leiden, heeft men het doelmatig geacht dit door een paar voorbeelden te staven.

Het algemeen depôt van discipline bij voorbeeld heeft ten doel om de militairen van het leger, die daartoe in de termen vallen, in één garnizoen, aan eene strengere tucht te onderwerpen.

Bij dat korps nu behoort alleen een kader van het wapen der infanterie, waarvoor de gelden bij het 9de artikel der begroting zijn uitgetrokken; de militairen, die daarbij aan de strengere tucht worden onderworpen, behooren zoowel tot het wapen der infanterie, als dat der kavallerie, artillerie, mineurs en het korps mariniers.

De gelden, voor die dienst benoodigd, worden nu in dier voege verantwoord, dat het aankomende voor elk wapen, dat is voor elk artikel, afzonderlijk op het aangewezen artikel verevend wordt, ten gevolge waarvan bij iedere compagnie van dat depôt en bij de centrale administratie daarvoor ieder kwartaal vijf verschillende verantwoordingen (als eene voor het wapen der infanterie, eene voor dat der kavallerie, eene voor de artillerie, eene voor de genie en eene voor de mariniers) worden opgemaakt.

Moest nu echter aan het geuit verlangen, om de uitgaven voor elk *korps* afzonderlijk te verantwoorden, voldaan worden, dan zou iedere compagnie in het geval komen om per drie maanden 21 verantwoordingen op te maken, hetgeen zich bij de centrale administratie van het korps zou herhalen, terwijl tevens de administratie van al de overige korpsen van het leger eene daaraan evenredige uitgebreidheid zou erlangen.

Hetzelfde, ofschoon in eenigzins mindere mate, zou zich voordoen ten aanzien van het instructie-bataillon, waarbij steeds van alle korpsen der infanterie militairen tot hunne opleiding worden gedetacheerd, en nu ook ten aanzien van de te *'s Gravenhage* opgerigte normaal schietschool, waarvan de militairen der verschillende korpsen, tijdelijk bij het regiment grenadiers en jagers in betaling worden gevoerd.

Op gelijke wijze zouden eindeloze moeilijkheden ontstaan ten aanzien van het verstrekken van reisgeldten aan alleen reizende militairen. In elke garnizoensplaats is nu de administratie aan een der korpsen aangewezen, om die alleen reizenden van reisgeld te voorzien. Bij de verantwoording daarvan wordt er gelet, dat de betalingen, welke tot de verschillende artt. 9—12 behooren, afzonderlijk worden verantwoord, te welken einde iedere drie maanden voor elk wapen per garnizoen een vijftal verantwoordingen worden opgemaakt. Moest dit nu echter voor elk korps geschieden, dan zouden die werkzaamheden ruim vier maal grooter worden.

Men vertrouwt dat deze voorbeelden, die nog met vele andere kunnen worden vermeerderd, voldoende zullen bewijzen, dat eene verandering ten deze aanleiding zou geven: 1°. tot eene aanzienlijke vermeerdering van werkzaamheden, zonder volstreekte noodzakelijkheid; 2°. tot vermeerdering van personeel bij de hoofdadministratie der korpsen, bij de militaire intendance en bij het Departement van Oorlog; 3°. tot het in tijden van oorlog en bij de veelvuldige verplaatsingen van troepen doen ontstaan van eene schromelijke verwarring in het beheer, welke niet te voorkomen zou zijn.

Iste AFDEELING. — *Kosten van het Departement.*

§ 6. Bijzonder heeft het de aandacht getrokken dat aan het hoofd van het bureau der artillerie een officier is geplaatst die een traktement van *f* 4500 en eene toelage van *f* 600 genieet. Daarmtrent wordt tevens eene vergelijking met ambtenaren van gelijke betrekking bij andere departementen van algemeen bestuur gemaakt; doch men vergunne de opmerking, dat de vergelijking wel mogelijk is tusschen gelijksoortige, maar niet tusschen geheel ongelijksoortige ambtenaren, vermits de officieren, bij het Departement van Oorlog werkzaam, militaire personen zijn die tot het leger behooren, die daarvan en dus van hunne gewone betrekking worden afgetrokken om bij het Departement van Oorlog in hun speciaal vak dienst te doen; die daar dus den rang medebrengen, welken zij in het leger bekleeden en waarvoor zij worden betaald; terwijl zij, dus eigenlijk bij het Departement van Oorlog *gedetacheerd*, daaraan niet voor vast verbonden zijn en *elk oogenblik* weder naar hun korps gezonden kunnen worden. Hun verblijf in de residentie is dus onzeker en voor velen kostbaarder, terwijl zij daarvoor, en voor geheel andere werkzaamheden dan waarvoor zij oorspronkelijk

bestemd zijn, eene toelage naar hunnen rang genieten. Overigens heeft de tegenwoordige chef van het bureau der artillerie slechts zijnen voorganger van gelijken rang vervangen, en wisselt zich het traktement ook somtijds af en wordt minder, wanneer het bestuur van zoodanig bureau aan een officier van minderen rang wordt toevertrouwd. Zoo bevond zich laatstelijk een kolonel aan het hoofd van 't bureau personeel en militaire zaken, thans slechts een majoor.

Ten aanzien van het topographisch bureau heeft men vruchteloos getracht na te gaan *waardoor het betrekkelijk groot aantal der daarbij geplaatste officieren in het oog zijn gevallen*, naardien blijkens den toelichtenden staat op art. 2 zich daarbij slechts *één officier* geplaatst bevindt. Dat de kosten voor dat bureau buitengewoon hoog zijn, kan men ook niet toestemmen; vooral niet wanneer men nagaat wat het opvolgend in het belang der onderscheiden departementen van algemeen bestuur heeft gepraesteerd of nog praesteert, en daarbij in aanmerking neemt dat het dikwerf aanzienlijke baten voor 's Rijks schatkist afwerpt en dit geacht kan worden doorgaans te doen.

IIDE AFDEELING. — Grootte en generale staf van het leger, administratie der armée, provinciale en plaatselijke staven.

§ 7. Men vleit zich bij § 2 volledig te hebben geantwoord op de vraag, welke ten slotte van deze paragraaf is gedaan.

§ 8. Dit is mede het geval met de aanmerking wegens de plaatsing van eenen luitenant-generaal aan het hoofd van den generalen staf van het leger. Dit was vroeger mede het geval, doch met dat onderscheid, dat toen die luitenant-generaal een traktement van f8000 genoot, deze slechts f6500. Dat men den verdienstelijken opperofficier, die chef van den generalen staf, president van het Comité van Defensie, en president van de Commissie tot inspectie voor het militair onderwijs is, tot luitenant-generaal heeft bevorderd, toen andere met hem gelijkstaande officieren tot dien rang werden bevorderd, zal wel niet dan als zeer billijk worden beschouwd.

§ 9. Men voldoet hierbij (bijlage B) aan de verlangde opgave.

§ 10. Met betrekking tot de hier herhaalde aanmerking omtrent het getal generaals, neemt men de vrijheid zich te gedragen aan hetgeen daaromtrent reeds hiervoren is vermeld.

Ter beantwoording der vraag nopens het Limburgsche bondsccontingent, hier voorkomende, strekt, dat het 5de regiment dragonders al de elementen in zich bevat om (met bijvoeging natuurlijk van twee eskadrons aan officieren en vrijwilligers van een ander regiment), hiertoe geroepen, aan de Bondsverplichtingen, ook voor oorlogstijd, te voldoen.

Het brengen in staat van *Kriegsbereitschaft* van het contingent is in der tijd dezerzijds dusdanig geregeld, dat daardoor aanvankelijk en tot dusverre geene bijzondere uitgaven zijn veroorzaakt. En vermits nu aan de Bondstaten sedert werkelijk weder eenige meerdere vrijheid ten deze is gelaten, is het niet te voorzien dat ook later voor het contingent meerdere dan de gewone uitgaven zullen worden vereischt.

§ 11. De hier bedoelde bevorderingen, die bij het wapen der artillerie plaats hebben gehad, hebben, even als altijd, slechts tot aanvulling gestrekt van opengevallen vacaturen. En dat men die vacaturen niet willekeurig of noodeloos heeft doen ontstaan, moge hieruit blijken, dat onder de opper- en hoofdofficieren, die destijde zijn gepensionneerd, zich een bevond die den ouderdom van 68 jaren had bereikt; terwijl twee van de drie overigen mede boven de 60 jaren oud waren. Maar als verder bewijs, dat met de pensionneringen niet te ver wordt gegaan, kan strekken, dat de twee opperofficieren van dat wapen beiden ouder dan 60 jaren zijn; dat onder de kolonels er zich mede een van 60jarigen ouderdom

bevond; terwijl de allerjongste hoofdofficier in leeftijd thans 51 jaren oud is; dat de oudste kapiteins in jaren nagenoeg 53 jaren oud zijn, en dat zelfs een 1ste luitenant, bijna den 50jarigen leeftijd heeft bereikt.

Om overigens te bewijzen, dat de positie der tegenwoordige officieren der artillerie, evenmin als die bij de meeste andere wapens, wat de bevorderingen betreft, bijzonder gunstig is, zal het voldoende wezen te vermelden:

dat de oudste kolonel in rang, sedert 1814 officier, eerst in 1841 den hoofd-officiersrang verkreeg; dat de oudste luitenant-kolonel in rang, sedert 1813 officier, van 1842 hoofdofficier is; dat de oudste majoor in rang mede reeds in 1817 den officiersrang verkreeg, en niet eerder dan in 1852 tot zijnen tegenwoordigen rang opklom; dat de oudste kapitein in rang, 2de luitenant van 1825, dus reeds 52 jaren als officier dient, terwijl hij zijnen tegenwoordigen rang in 1842 verkreeg; en eindelijk dat de oudste 1ste luitenant in rang, van de benoeming als 2de luitenant van 1852, reeds 25 jaren officiersdienst telt, waarvan 12 in zijnen tegenwoordigen rang.

De eenvoudige vermelding dier jaartallen zal, naar men vertrouwt, het ongegronde van het beweren nopens eene sterke promotie bij dat wapen van zelf in het oog doen springen, en veeleer in de overtuiging bevestigen, dat hetgeen in § 2 omtrent de bevordering van de zijde der Vertegenwoordiging is gezegd, insgelijks van toepassing is.

Alleen en bij uitsluiting bij de jongere officieren is die toestand gunstiger, daar er onder de jongere 1ste luitenants zich negen bevinden, die slechts vier jaren als 2de luitenant hebben gediend.

Dit is echter een geheel tijdelijke toestand, die later weder veel minder gunstig zal worden, en dat de Regering ook van dien tijdelijken toestand niet quand-même gebruik maakt om rangsbevordering te verleenen, daarvan is het bewijs, dat er bij het wapen een zeker aantal 1ste luitenantsplaatsen onvervuld zijn gelaten juist omdat zij, die ze zouden moeten vervullen, naar het oordeel der Regering nog te korten tijd officier zijn.

§ 12. Al moge het allervreemdst klinken, dat terwijl voor de adelborsten thans eene nieuwe gelegenheid tot opleiding aan het Nieuwediep geopend is, en, zoo men vermeende, de Bredasche Akademie dus op een minderen voet gebragt kon worden, de kosten dier inrigting verhoogd zijn; bij eene nadere beschouwing der zaak zal zich dit, zoo men vertrouwt, duidelijk verklaren.

In den toelichtenden staat der raming voor 1855 vindt men die gegrond op een aantal van 510 kadets en adelborsten, waaronder 79 voor de marine.

Voor het dienstjaar 1856 worden wel is waar slechts 66 jongelingen voor de marine uitgetrokken, maar het geheele getal bedraagt 519, dus 9 meer dan ten vorigen jare.

Er kon dus, om de aangevoerde redenen, geen sprake zijn tot vermindering van het personeel; en al had het geval bestaan dat er minder jongelingen aanwezig waren, dan zal men toch wel willen toegeven, dat zulks al dadelijk tot geene vermindering van personeel aanleiding kan geven, daar, bij voorbeeld, zoolang er adelborsten aan de Akademie worden opgeleid, hoe weinig dan ook, de onderwijzers voor hun speciaal onderrigt niet gemist kunnen worden.

Wat nu verder de vermeerdering van de soldijen der *zeelieden*, aan de Akademie werkzaam, betreft, dit was een gevolg van het besluit des Konings van den 19^{den} Mei 1854, n^o. 66, waarbij in het algemeen aan de onderofficieren en manschappen der marine eene verhooging van gagie werd toegekend en waarop dan ook zij, die bij de Akademie zijn geplaatst, billijke aanspraak hadden.

Wat den vorm aangaat waarin de kosten der Akademie op de begrooting worden uitgetrokken, men kan er bezwaarlijk in toestemmen, dat het tot de goede beginselen van beheer zoude behooren, dat de stortingen die voor de kadets worden gedaan onder de rijksontvangsten zouden behooren te worden verantwoord. Dit is een middel om het eindcijfer eener begrooting noodeloos op te voeren en om moeilijkheden zonder oorzaak te scheppen. Men behoeft slechts de beraadslagingen, die jaarlijks over het eindcijfer der begrooting gevoerd worden, na te

gaan om zich te overtuigen, dat men geene verhooging in evenredigheid zoude willen toelaten, of dat zulks bij volgende begrootingen al spoedig over het hoofd zou worden gezien. Getuigen de hooge kosten van het topographisch bureau, welke hoog worden genoemd, niettegenstaande men vroeger bij herhaling heeft opgemerkt, dat dit bureau geldelijke baten voor de schatkist afwerpt. Het is evenzeer een goed beginsel van beheer dat men het Rijk niet meer in rekening brengt dan waarvoor het Rijk betaalt, en dat men niet onder de ontvangsten van het Rijk verantwoord, hetgeen daarvoor eigenlijk niet ten bate verstrekt.

En wat nu de vraag betreft, op welke wijze het blijkt, dat voor de kadets de toelagen in 's Rijks schatkist gestort worden, daarop dient, dat de bijdragen door de ouders of voogden aan den raad van administratie der bedoelde inrigting afgedragen en aan het Rijk in rekening gebracht worden onder toezigt en contrôle van de Algemeene Rekenkamer.

Allezins betreurt men het dat de Commissie van Rapporteurs bij deze paragraaf eene eigene opmerking heeft gevoegd en niet liever heeft verkozen, daar hare leden toch meerendeels in de residentie verblijf houden, zich onmiddellijk in persoon tot den Minister te wenden, die, zoo als hij daartoe altijd bereid is, gaarne alle inlichting aan de leden, en inzonderheid aan eene Commissie van Rapporteurs, zou hebben gegeven.

Men vraagt met vertrouwen, of door eene zoodanige behandeling dier zaak in een stuk, hetwelk van de Tweede Kamer der Staten-Generaal uitgaat, niet bereids eenigermate eene smet op de instelling, welke men op het oog heeft, wordt geworpen; of men iets *wereldkundig* kan noemen, alleen omdat het in de residentie bekend is geworden, en of men zich volkomen heeft overtuigd, dat er eene mishandeling zou hebben plaats gehad, met die gevolgen welke men opgeeft.

De Minister meent dan ook dat het hier de plaats niet is om de verlangde inlichtingen te geven, doch verklaart zich bereid dit alsnog te doen aan de leden der Commissie van Rapporteurs.

VIIde AFDEELING. — Geneeskundige dienst.

§ 15. Het was der Regering aangenaam hier vermeld te vinden, dat het ge-noegen had verwekt dat men bij deze afdeeling de werkelijke uitgaven over 1854 per onderdeel had gevonden. Men mag echter niet onopgemerkt laten, dat ook op de toelichtende staten van vorige jaren gelijke opgave hebben plaats gehad.

Men veronderstelt dat het te dezer plaatse te kennen gegeven gevoelen van eene der Afdeelingen — namelijk dat de officieren van gezondheid van hoogere rangen zich eenigermate te beklagen hebben, in zooverre zij niet ten volle met de officieren der wetenschappelijke wapens van denzelfden rang worden gelijkgesteld — speciaal doelt op het verschil in de traktementen van hen, die den rang boven dien van kapitein bezitten. Men wil gaarne toegeven dat daarin alsnog eene zekere onevenredigheid bestaat en dat alleen de beperktheid der beschikbare middelen niet hebben toegelaten hierin gelijkheid daar te stellen, zoo als ten aanzien van hen, die aan den rang van kapitein en luitenant zijn geassimileerd.

De opgemelde reden kan echter geene aanleiding geven tot intrekking van het besluit van den 5^{den} Maart 1841, waarbij aan de officieren van gezondheid in het algemeen het uitoefenen van burgerpraktijk is verboden, welk besluit voornamelijk strekt, om wegens het beperkt aantal aanwezende geneeskundige officieren allen te verplichten zich uitsluitend te bepalen tot de geneeskundige behandeling der krijgslieden.

Ten aanzien der gedane vraag, of de Regering thans voor de goede regeling der geneeskundige dienst bij het leger zeker is, zoodat indien onverhoopt dat leger te velde trekt, de ondervinding van 1851 zich niet zou herhalen en dus ook geen grond zou geven tot klagen als men onlangs te dezer zake in een naburig groot rijk heeft hooren aanheffen, moet men te kennen geven, dat even zoo als dit met het staande leger en de overige daarbij behoorende dienstvakken het geval is, ook het tegenwoordig personeel van de geneeskundige dienst als de kern moet worden

beschouwd van hetgeen bij het uitbreken van eenen oorlog verder aangevuld en uitgebreid moet worden.

§ 14. De reden waarom het getal verpleegdagen van militairen in de garnizoens-infirmerien van 1854 af aan zoo verbazend klimmend is, vindt zijnen oorsprong daarin, dat bij het opmaken der begrooting voor het jaar 1854 werd gerekend op het verblijf onder de wapenen der miliciens voor slechts *drie* maanden, en het ziekgeld voor dat jaar alleen werd te goed gedaan voor die manschappen, wier soldij niet meer dan 25 cents bedroeg; terwijl voor 1855 en 1856, tot tegemoetkoming in de steeds stijgende prijzen der levensbehoefden, die toelagen werden uitgestrekt tot *al* de militairen die in gemelde etablissementen worden opgenomen, onverschillig het bedrag hunner bezoldiging; zijnde het verblijf der miliciens onder de wapenen voor die jaren op *zes* maanden gesteld. Hierdoor ontstaat van zelf een hooger getal verpleegdagen; en wat het bepalen van het getal dagen betreft, hierin regelt men zich naar dat hetwelk bij het opmaken der begrooting bekend is over het jaar, hetwelk dat waarin de begrooting wordt opgemaakt voorafgaat.

IXde AFDEELING. — *Scheeps- en wagenvrachten.*

§ 15. Zoo als hiervoren bij de behandeling der 1ste paragraaf bereids is opgemerkt, was de verhooging der uitgaven op dit artikel voor 1854 evenzeer als voor 1855 en 1856 *voorbijgaande*. Die verhooging staat in verband met de vele transporten van artillerie-materieel, ten einde het armement der vestingen in overeenstemming met de daarvoor vereischt wordende uitrusting te brengen. Men hoopt dat de regeling dezer belangrijke aangelegenheid in 1856 zal afloopen, en dat men de aanvraag voor dit artikel voor 1857 weder zal kunnen terugbrengen op het vroeger daarvoor aangevraagd cijfer van f 56,000.

Xde AFDEELING. — *Materieel der artillerie.*

§ 16. Men kan zich niet herinneren, dat van de zijde der Kamer meermalen eene waarschuwendende stem tegen het uitputten van het fonds der verstrekkingen zoude zijn uitgegaan. Integendeel, meermalen is de wensch te kennen gegeven, dat voor het bedrag, hetwelk te dezer zake in een jaar ontvangen wordt, ook eene gelijke som in uitgaaf zou worden geraamd; met één woord, dat er te dezen aanzien zoo min mogelijk saldo's overbleven.

Dat in de stapel- en constructie-magazijnen steeds aanzienlijke werkzaamheden plaats vinden voor rekening van het Departement van Kolonien, kon overigens nog geen voldoende aanleiding geven om bij het opmaken der begrooting deze voor een aanzienlijk bedrag te verminderen. Men mogt redelijkerwijze alleen zoodanig gedeelte in rekening brengen als hetwelk tijdens gezegd opmaken der begrooting kon gerekend worden beschikbaar te zullen zijn. Elke andere aftrek zou fictief wezen.

Intusschen is dat bedrag sedert aanzienlijk toegenomen, en zal waarschijnlijk, in plaats van f 20,000, f 60 à f 70,000 bedragen, zoodat er uitzigt bestaat, dat dit op de aangevraagde som gunstig zal terugwerken. Dit zal echter eerst kunnen blijken, wanneer de raming wegens de verstrekkingen in een volgend jaar zal worden opgemaakt.

Voor het overige zij hier opgemerkt, dat de aangevraagde gelden voor het materieel der artillerie tot grondslag hebben de behoefte hier te lande, en dat, onverminderd de werkzaamheden voor het Departement van Kolonien, die gelden daaraan slechts ter naauwernood zullen kunnen voldoen. Vele zeer noodzakelijke opleveringen en werkzaamheden zijn nu reeds tot volgende dienstjaren verschoven.

§ 17. De zeer uitvoerige staten aan de Kamer overgelegd, en bevattende opgaven der vervaardigde voorwerpen in de werkplaatsen der artillerie, schijnen niet volkomen te beantwoorden aan hetgeen de Kamer verlangt, om te beoordeelen,

of het in die werkplaatsen vervaardigde in overeenstemming is met de kosten welke de zaak vereischt. In sommige opzichten zou men daaraan twijfelen, » of liever geneigd zijn te gelooven, dat er wel eens voorwerpen worden aangemaakt, die, om het zachtste woord te gebruiken, niet van dadelijk en in het oog vallend nut zijn." Tot voorbeeld wordt de aanmaak van 95 kogelkarren aangehaald, waaromtrent deskundigen meenen, dat in den oorlog boerenwagens dezelfde dienst zouden kunnen doen.

In het algemeen moet men daarop antwoorden: ja het is zoo, er worden in de werkplaatsen te Delft niet zelden voorwerpen aangemaakt die niet van dadelijk en in het oog vallend nut zijn; doch dat de zaak daarom moet worden afgekeurd, dit ontkent men ten stelligste. Wanneer het Departement van Oorlog wilde wachten met het doen van bestellingen en het doen verrigten van werkzaamheden van velerlei aard, tot dat het dadelijk nut, de dadelijke behoefte aanwezig zoude zijn, dat departement zoude onverantwoordelijk handelen. Het kan niet veronderstellen, dat het in de bedoeling van de Kamer zoude liggen om die verantwoordelijkheid ten aanzien van het gewichtig beheer van het *materieel der artillerie*, dat in den jongsten tijd gebleken is van zoo veel waarde te zijn, eenigzins te belemmeren. En wat het aangehaalde voorbeeld van de 95 vervaardigde kogelkarren betreft, heeft men de eer op te merken, dat die karren de bestemming hebben om gevoegd en gevoerd te worden bij de uitrusting van vestingen, ten einde, in geval van beleg, de benooodigde projectielen op de wallen te brengen. Zij hebben daartoe eene geringe spoorbreedte en kunnen, zoo noodig, door manschappen vervoerd worden. Men twijfelt niet, of zulks kan ook op eene andere wijze geschieden, doch aan de deskundigen, die hier worden aangehaald als gezaghebbende oordeelvellers, wil men het gaarne overlaten dergelijke transporten op boerenkarren uit te voeren. Het Departement van Oorlog zoude ongaarne die dienst aan laatstgenoemde vervoermiddelen toevertrouwd zien, en heeft, naar het meent, pligtmatig gehandeld ook in die behoefte langs den regelmatigen weg te doen voorzien nu het nog tijd is.

Ook mag men de opmerking niet voorbijgaan als zoude het aantal officieren bij de werkplaatsen te Delft te groot zijn. Ten stelligste moet men dit tegenspreken.

De werkplaatsen te Delft zijn zeer talrijk en van verschillende aard. De dienst bij dezelve laat zich niet vermengen en vordert vele specialiteiten. Het is genoegzaam bekend dat de verschillende werkplaatsen zeer verspreid zijn, en voor de officieren van minderen rang, zoowel als voor die welke aan het hoofd staan, de taak niet gemakkelijk maken. Zoolang het dus niet zal blijken welke officiersbetrekkingen te Delft onvervuld zouden kunnen blijven, zij het vergund dezerzijds vast te houden aan de overtuiging, dat te Delft niet een eenig officier te veel is, en dat de officieren, aldaar werkzaam, met den meesten ijver aan hunne bestemming en hunne verpligting voldoen.

De Kamer wenschte overigens, om hare overtuiging betreffende de Delftsche werkplaatsen beter te vestigen, opgaven te erlangen van de hoeveelheid grondstoffen, in het begin des jaars aanwezig en van hetgeen daarvan in den loop des jaars is verbruikt. Om aan dit verlangen te voldoen zoude het Departement van Oorlog aan de Kamer moeten verstrekken afschrift van den inventaris der stapelen constructie-magazijnen, of althans een zeer uitgewerkt en toegelicht extract, hetwelk, wanneer de Kamer volgens hare verklaring niet in alle technische bijzonderheden kan treden, niet veel licht zoude geven. Die inventaris zoude moeten gevolgd worden door kwartaal-staten, afschriften van de geslotene contracten gedurende het bedoelde jaar, en ten laatste door een inventaris op het einde van het jaar.

Wanneer de Kamer zich in een onderzoek van al die schriften zoude willen begeven — welk onderzoek niet voor eens zoude baten, maar jaarlijks herhaald zoude moeten worden, — zoude dit aanleiding geven tot het instellen eener administratieve controle van de zijde der Kamer, welke men niet geloofst dat in hare bedoeling ligt.

In die veronderstelling zal men zich voor het oogenblik bepalen tot het overleggen van eenen gedetailleerden staat der uitgaven gedaan of nog te doen op

de *onderdeelen* van het 21ste artikel der begrooting van de Xde afdeeling, *Materieel der artillerie* (bijlage C).

De Regering hoopt dat die staat moge bijdragen tot de overtuiging, dat in de artillerie-werkplaatsen geene strekking bestaat om den voorraad van sommige voorwerpen nutteloos te vergrooten. Het tegendeel is waar: in den regel wordt alleen weder aangekocht of aangemaakt wat verbruikt is; doch niet zelden moeten ook eerst grondstoffen worden geleverd alvorens eenige beduidende hoeveelheid werk kan onder handen genomen worden. Met andere woorden, de voorraad grondstoffen is in het algemeen gering, met uitzondering van den houtstapel. Deze is sedert jaren aanzienlijk te noemen, ofschoon volstrekt niet boven hetgeen de ondervinding hier te lande en in andere rijken als noodzakelijk heeft geleerd. Het Departement van Oorlog acht zich gelukkig dien voorraad te bezitten. Het heeft daardoor niet alleen steeds in deszelfs behoefte aan dit belangrijk materiaal kunnen voorzien, maar ook daardoor nog dit jaar aan andere departementen van algemeen bestuur voor dezelfde behoefte niet onbelangrijke diensten kunnen bewijzen.

§ 18. De gieterij van bronzen geschut alhier minder werk hebbende moeten maken voor rekening van het Rijk, is ook deswege aan den gieter, ingevolge contract, eene schadeloosstelling verstrekt, bedragende over het jaar 1854 f 4194,96, zijnde begrepen in het onderdeel 1 van *Materieel der artillerie*.

§ 19. Ter beantwoording van deze vraag dient, dat de hier bedoelde geweren voor het getal manschappen, dat de Regering daarmede aanvankelijk denkt te wapenen voorhanden is.

Zij moet met het oog op het welbegrepen belang van 'slands veiligheid en verdediging overigens zwaarigheid maken hier ter plaatse nopens dat zeer gewigtig punt in nadere bijzonderheden te treden.

De Regering mag van hare zijde, bij deze gelegenheid, eene algemeene opmerking niet terughouden.

Door de telken jare herhaalde behandeling der begrooting van Oorlog worden de strijdkrachten van den Staat, en zelfs zijne materiele verdedigingsmiddelen, meer algemeen bekend dan dit, vooral voor een niet grooten Staat, wenschelijk is. Maar die inlichtingen tot in alle bijzonderheden toe uit te strekken, zelfs tot de soort van wapens welke men aan de levende strijdkrachten in handen zal geven, acht de Regering ten eenemale onraadzaam en zij vindt zich dus in 'slands belang verplicht, op het zeer bedenkelijke te wijzen, om ook dergelijke voor 'slands verdediging hoogst aangelegen onderwerpen in openbare behandeling te brengen.

XIde AFDEELING. — *Materieel der genie*.

§ 20. Men gedraagt zich aan hetgeen te dezer zake reeds bij § 2 omtrent de bestaande vestingwerken is gezegd. Welke de maatregelen zijn, die zouden doen vermoeden, dat de Regering twee vestingen, namelijk *Breda* en *Nijmegen*, niet in haren tegenwoordigen stand zou willen doen blijven, verklaart men niet te kunnen gissen. Betrekkelijk die vestingwerken wordt niet dan het volstrekt noodige verrigt. Gedeelten der lange bruggen te Breda, welker onderhoud zeer veel kostte, zijn door aarden dammen vervangen, hetgeen men vermeende zonder nadeel voor de verdediging te mogen doen en waardoor voortaan de uitgaven voor het onderhouden van bruggen veel minder zullen wezen dan zij vroeger waren. Te Nijmegen en aan daarbij gelegen forten Kraijenhoff en de Sterreschans zijn eenige herstellingen aan metselwerken verrigt, welke noodig waren om die metselwerken te behouden, en daaraan zullen nog herstellingen moeten worden uitgevoerd. Nieuwe werken zijn aldaar niet gemaakt.

De ingezetenen van Breda en Nijmegen zijn aan geene andere lasten (als een gevolg van het bewonen van vestingen) onderworpen dan die door de bepalingen

van de wet van den 21^{sten} December 1855 (*Staatsblad* n^o. 128) ontstaan, welke wet met de meest mogelijke toegevendheid wordt toegepast.

Al wat slechts enigzins kan worden toegestaan wordt vergund. De door die wet ontstane lasten zijn zeer gering in vergelijking van die welke een gevolg waren der wet van den 16^{den} November 1814, waaraan de ingezetenen van die plaatsen gedurende een groot aantal jaren zijn onderworpen geweest.

§ 21. Eene splitsing van het artikel zou volstrekt geen voordeel en groote moeilijkheid opleveren. Vroeger is dat artikel gesplitst geweest, en men heeft toen het nadeelige daarvan ondervonden. Het is bij zoodanige splitsing dikwijls moeilijk te bepalen tot welk gedeelte eene uitgaaf behoort, en men kan dan onderhoud, herstelling of vernieuwing niet in één bestek beschrijven, hetgeen dikwijls noodig en voordeelig is. Opdat de werken minder zouden kosten dan anders het geval zoude wezen, en de schriften niet noodeloos vermenigvuldigd zouden worden, behoort het artikel te blijven zoo als het nu bereids sedert eenige jaren geweest is.

§ 22. Men erkent dat de uitgaven voor het onderhouden van de gebouwen der Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt zeer belangrijk zijn; maar het is van eene andere zijde niet bevreemdend, dat gebouwen, die zeer groot zijn en door een talrijk personeel worden geoccupeerd, veel aan onderhoud kosten. Men geeft echter de verzekering, dat in de bestekken niets dan het volstrekt noodige wordt beschreven; de aanbesteding geschiedt in het openbaar en te Breda zijn vele gegadigden voor zoodanig werk. Zij kunnen dus naar alle waarschijnlijkheid niet meer bedingen dan die werken moeten kosten.

In alle begrotingen voor vroegere jaren en in de begrooting voor 1856 zijn sommen gebracht voor nog te betalen gedeelten van de kosten van aanbestede werken. Dit zijn betalingen voor gedeelten, welke later dan in het jaar waarin de aanbesteding heeft plaats gehad moeten worden opgeleverd, óf omdat het werk niet in een jaar of hoogstens twee jaren kon worden uitgevoerd, óf omdat de onderhoudstermijnen eerst eindigen nadat de begrooting gesloten is. Bij het opmaken eener begrooting zijn die sommen nog niet bekend, omdat alle werken niet zijn aanbesteed, en daarom worden zij slechts geraamd.

§ 25. De bedoelde gronden zijn aan het bestuur van de domeinen reeds sedert lang overgegeven; daarvan zijn gedeelten verkocht, het overige voor een aantal jaren verpacht.

§ 24. In 1848 werd voor deze dienst *f* 40,000, in 1849 *f* 20,000 en van 1850 tot 1855 ieder jaar slechts *f* 15,500 uitgetrokken.

De toestand van de opgelegde kampements-effecten, waaraan wegens de ontoereikbaarheid der middelen weinig had kunnen worden gedaan, vorderde echter in de daarop volgende jaren aanzienlijke herstellingen, even als de velduitrusting, zoo als: kookketels, eetbakken, veldflesschen, draagbare ambulances, sacoches d'ambulance, draagzeilen enz., aanvulling behoefden.

Men heeft het voornemen, zoowel met het herstel als de aanvulling geleidelijk voort te gaan, en het is deze reden welke de Regering heeft doen besluiten, voor dit artikel eene gelijke som aan te vragen als voor het loopende jaar is toegestaan.

§ 25. Dat de post van *f* 12,000 voor gratificaties jaarlijks geheel wordt uitgeput kan geene bevreemding verwekken, wanneer in aanmerking wordt genomen het groot aantal aanvragen, die gedurende een jaar inkomen, waarvan doorgaans een 400tal overweging verdient en tot inwilliging termen oplevert. Een veel grooter aantal wordt in datzelfde tijdvak afgewezen.

Niet jaarlijks worden aan dezelfde personen gratificaties toegekend; gewoonlijk verloopen er 16 en 18 maanden voor dat die gunst bij herhaling wordt verleend; ook niet altijd wordt hetzelfde bedrag verleend: dit laatste wordt geregeld naar

de omstandigheid waarin de belanghebbende verkeert, volgens daaromtrent ingewonnen berigt en consideratien van de bevoegde autoriteit.

In elk geval is het toegestaan bedrag slechts als eene tijdelijke tegemoetkoming, als eene gifte te beschouwen, en kan daaraan geenszins de naam van levensonderhoud gegeven worden.

Over het tegenwoordig jaar zal de som van *f* 12,000 over nagenoeg 550 personen zijn verdeeld, dat is nog geen *f* 55 voor elk hoofd. De meesten bekomen niet meer dan *f* 20 à *f* 30, sommigen *f* 30 of daaromtrent, slechts zeer weinigen *f* 100.

Het zijn in de eerste plaats hoogbejaarden, waaronder stokoude weduwen van voormalige hoofd- en andere officieren, geen pensioen genietende en aan groote behoeften blootgesteld, welke zoodanige welwillende tegemoetkoming erlangen. Voorts almede in jaren gevorderde ziekelijke en geheel onverzorgde officiersdochters, maar meerendeels voormalige militairen, die, vóór het in werking treden der bestaande wet op de pensioenen, ter zake van in de dienst bekomen ziels- of lichaamsgebreken, al dan niet onder toekenning van eene gratificatie (op pensioen geen aanspraak hebbende) zijn gepasporteerd, en welke gebreken hen óf voortdurend óf van tijd tot tijd tot allen handenarbeid geheel of grootendeels ongeschikt maken.

De aanvragen van dezen vermogen niet onverhoord blijven, al is dan ook de aan hen toegekend wordende gratificatie inderdaad slechts eene geringe gift, niet in verhouding staande tot hunne vaak belangrijke gebreken en groote behoeften.

Te regt wordt al verder in het meergemeld Voorloopig Verslag opgemerkt, dat *onderstande*n, waarvan bij art. 59 gewag wordt gemaakt, die zijn, welke op de bepalingen der wet berusten en dat daaraan hier niet kan worden gedacht.

De *onderstande*n toch worden óf op grond van art. 24 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n^o. 129) verstrekt aan den officier die uit de dienst ontslagen en tot het erlangen van pensioen niet gerechtigd is, óf krachtens de IIIde afdeling van gemelde wet verleend ten behoeve van ouderlooze militaire kinderen, wier vaders in den strijd of in en door gevorderde of bevolen dienstverrigting gesneuveld of omgekomen of aan de gevolgen daarvan overleden zijn, terwijl de *gratificati*e alleen berusten op de billijkheid om, van tijd tot tijd, eenigermate in de dringende behoeften te voorzien van geheel ongelukkige nagelaten betrekkingen van verdienstelijke militairen, of van hen, die in de militaire dienst gezondheid en krachten hebben verloren, zonder dat zij daardoor op eene vaste verzorging aanspraak verkregen, en die, even gelijk de eerstgenoemden, door gedrag en levenswijze zich die gunst waardig maken.

XIIIde AFDEELING. — *Korps maréchaussée*.

§ 26. Dat men in den toelichtenden staat, bij dit artikel behoorende, geene opheldering vindt omtrent de *f* 12,000, welke voor de dienst van 1856 meerder worden geraamd dan in 1855, is alleen daaraan toe te schrijven, dat men op deze, even als op al de andere toelichtende staten van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting, alleen gewag maakt van het verschil tusschen de raming van 1855 en de uitgaven gedaan of nog te doen voor 1854.

Gaarne voldoet men echter aan het geuit verlangen om dat verschil tusschen 1855 en 1856 mede nader aan te wijzen, en bestaande:

1 ^o . meerder berekend voor fourrage.....	<i>f</i> 7,494.20
2 ^o . idem schrikkeljaar.....	554.56
3 ^o . minder aftrek voor incompleet.....	4,551.44
	<i>f</i> 12,200.00
hiervan af te trekken het minder berekende voor traktementen....	<i>f</i> 200.00
gelijk aan het verschil.....	<i>f</i> 12,000.00

Ter beantwoording der vraag in eene der afdelingen gedaan, op welke wijze in de kleeding en wapening der maréchaussées wordt voorzien, waarvoor men niets vindt uitgetrokken, diene tot inlichting, dat de kleeding en de verdere uitrusting, tot zelfs het aanschaffen van het paard, door den maréchaussée moet worden bestreden uit de aan hem toegekende soldij, en hij alleen kosteloos uit 's Rijks arsenalen van wapens wordt voorzien.

XVde AFDEELING. — *Onvoorziene uitgaven.*

§ 27. Met leedwezen ontwaarde men, dat zelfs het uittrekken eener *gebroke* som op de begrooting minder gepast werd geacht en aanleiding gaf tot het vermoeden, dat bij het ontwerpen der begrooting minder het bedrag der wezenlijke behoefte op den voorgrond heeft gestaan dan wel de zucht om het eindcijfer zeker vooraf bepaald bedrag te doen bereiken.

De waardering van dit niet zeer welwillend vermoeden in het midden latende, zal men de vrijheid nemen op te merken, dat de raming van dezen post niet aan het bloot toeval wordt overgelaten, maar wel degelijk in opzettelijke overweging wordt genomen, in verband tot het verlangen, om zoo mogelijk geene wijziging op de begrooting te behoeven. Daarvoor is dat bedrag geenszins onverschillig. Dat men deze slotsom in gebrokens gesteld heeft, strekt niet om het eindcijfer een vooraf bepaald bedrag te doen bereiken, maar wel om het eindcijfer, tot de hoogte waarop het heeft moeten gebragt worden, een rond getal te doen verkrijgen, hetgeen bij opgaven en berekeningen meer gemakkelijk is dan een te zamen gesteld getal.

Men heeft bij de raming geene opgave gevoegd tot justificatie van het bedrag van f 1706.25, daarbij vermeld, omdat in het laatste artikel van elke wet, houdende vaststelling eener begrooting, uitdrukkelijk wordt bepaald: *dat de uitgaven, waarvan de reden is, bij de rekening worden omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen*; doch men voldoet gaarne aan het verlangen van zoodanige opgaaf door die hierbij over te leggen (bijlage IV), terwijl men dat ook bij volgende begrootingen doen zal.

De uitgaven werden *werkelijke uitgaven* genoemd ter onderscheiding van de zoodanige, die door *overschrijving* tot aanvulling van andere posten dienen.

's Gravenhage, den 5^{den} November 1853.

De Miaister van Oorlog,
Bⁿ FORSTNER VAN DAMBENY.

BIJLAGE A VAN DE MEMORIE VAN BEANTWOORDING.

OPGAVE van de over de dienst van 1854 gedane en nog te doene uitgaven voor de staven en korpsen, waarvoor bij de IIIde afdeeling der Staatsbegrooting van dat jaar gelden zijn toegestaan.

Afdeeling en artikel der Staatsbegrooting.		AANWIJZING. DER	BEDRAG DER	
Afd.	Art.	STAVEN EN KORPSEN.	ONDERDEEL.	ARTIKEL.
III.	9	<i>Wapen der infanterie.</i>		
		Staf van het wapen.....	f 73,485.40	
		Regement grenadiers en jagers.	416,585.75	
		1ste reg. infant... f 420,952.92 ^s		
		2de idem .. 458,704.91		
		3de idem .. 451,163.25		
		4de idem .. 421,519.50 ^s		
		5de idem .. 453,896.49 ^s		
		6de idem .. 452,666.07		
		7de idem .. 461,540.53 ^s		
		8ste idem .. 423,726.51		
			3,485,972.22	
		Instructie-bataillon	168,465.55	
		Algemeen depôt van discipline...	47,842.15 ^s	
		Gertificatiën, verleend aan met lichaamsgebreken ontslagen onder-officieren en manschappen.....	2,570.00	
				f 4,196,721.75 ^s
	10	<i>Wapen der cavallerie.</i>		
		Staf van het wapen.....	f 52,717.41 ^s	
		1ste reg. drag... f 553,350.64 ^s		
		2de idem ... 564,594.86 ^s		
		3de idem ... 550,155.40 ^s		
		4de idem ... 550,416.76		
			1,400,717.67 ^s	
		Regement jagers te paard.....	258,858.07	
		Gratificatiën verleend aan met lichaamsgebreken ontslagen onder-officieren en manschappen.....	540.00	
				1,672,095.16
	11	<i>Wapen der artillerie.</i>		
		Staf van het wapen.....	f 147,298.11	
		Regement veld-artillerie.....	574,598.81 ^s	
		1ste reg. vest.-art.. f 258,952.80		
		2de idem .. 257,484.27		
		3de idem .. 253,519.88		
			709,956.95	
		Transporteren f 1,251,655.87 ^s		f 5,868,814.89 ^s

Afd. Art.		AANWIJZING DER STAVEN EN KORPSEN.	BEDRAG DER	
			ONDERDEEL.	ARTIKEL.
III.		Per transport.	f 1,251,655.87 ^s	f 5,868,814.89 ^s
		Regement rijdende artillerie....	255,650.57 ^s	
		Korps pontonniers	52,555.49 ^s	
		Gratificatiën, verleend aan met lichaamsgebreken ontslagen onderofficieren en manschappen.....	618.00	1,520,257.94 ^s
	11	<i>Wapen der genie.</i>		
		Staf van het wapen	f 174,866.41	
		Bataillon mineurs en sappeurs..	95,882.56 ^s	268,748.77 ^s
				f 7,657,821.61 ^s

BIJLAGE B VAN DE MEMORIE VAN BEANTWOORDING.

WAPENS.	Getal vrijwillige soldaten, hetwelk op 1 October 1835 bij ieder wapen aan het incompleet ontbreekt.	Getal miliciens dat dien ten gevolge onder de wapenen is moeten blijven	Getal plaatsvervangers dat zich onder de miliciens der vorige kolom bevindt.	AANMERKINGEN.
Infanterie.....	4017	5749	946	Ter verdere aanvulling van de ontbrekende vrijwilligers strekken de zonder loting ingelijfde miliciens en de lotelingen en plaatsvervangers, die vrijwillig onder de wapenen zijn gebleven.
Kavallerie.....	42	»	»	De miliciens, bij dit wapen tot aanvulling van ontbrekende vrijwilligers in dienst gehouden, zijn met verlof gezonden, zoodra de nieuwe in activiteit gestelde ligting drie maanden onder de wapenen was.
Artillerie.....	»	»	»	Bij het wapen der artillerie waren op 1 October jl. vier vrijwilligers overkompleet.
bataillon mineurs en sappeurs...	8	8	1	

BIJLAGE C DER MEMORIE VAN BEANTWOORDING.

GEDETAILLEERHE STAAT der Uitgaven gedaan of nog te doen op de 10de afdeeling, art. 21, der begrooting over 1854.

<i>A. Materieel der Artillerie.</i>		UITGAVEN.
a.	Aankoop van materialen, als hout, metalen, touw, leder enz.	f 2,198.07
b.	Id. » bruggenhout, pontonmaterieel.....	678.50
c.	Id. » paardentuig.....	5,415.72
d.	Id. » gereedschappen en werktuigen enz.....	»
e.	Id. » buskruidtonnen en kleeden.....	»
f.	Id. » brandgereedschappen.....	»
g.	Id. » brandstoffen en verlichting.....	12,090.24 ^s
h.	Voor herstellingen en onderhouden van het materieel in de arsenalen en bij de korpsen.....	2,116.55 ^s
i.	Verkappen van vijlen.....	2,095.72 ^s
k.	Bureaugelden en kantoorbehoefden.....	4,625.42 ^s
l.	Kuipersloonen en bijleveringen.....	582.70
m.	Dagelijksche uitgaven in de magazijnen.....	50,645.40
n.	Laden en lossen met stadskranen.....	»
o.	Schadeloosstelling voor slijtage aan kleeding.....	860.88
p.	Aankoop van boeken, inbinden enz.....	566.40
q.	Artillerie-oefeningen.....	1,812.55 ^s
r.	Vermalen en aankoop van artill.-buskruid en bestanddeelen.	»
s.	Aankoop en aanmaak van geschut en projectilen; aankoop van kop. en tin en kost. vallende op de gieterij v. bronzen geschut.	5,672.47
Totaal..		f 69,158.42 ^s
<i>B. Materieel der draagbare wapenen.</i>		
a.	Aankoop van geweren of andere wapens.....	f 10,752.84
b.	Id. » onderdeelen van wapens.....	24,065.59
c.	Id. » gereedschappen en werktuigen.....	»
d.	Id. » materialen, als: ijzer, staal enz.....	254.02 ^s
e.	Id. » behoeften voor slaghoedjes.....	»
f.	Id. » patroonpapier.....	»
g.	Id. » brand, licht en bureaukosten.....	574.20
h.	Schoonmaken en onderhouden van wapenen.....	700.45 ^s
i.	Percussioneren van geweren der schutterijen.....	207.70
k.	Vermalen van infanterie-buskruid.....	»
Totaal..		f 56,514.79
Komt bij: het totaal A <i>Materieel der artillerie</i> ..		69,158.42 ^s
Te zamen..		f 105,475.21 ^s

BIJLAGE D DER MEMORIE VAN BEANTWOORDING.

Dr. <i>J. M. E. van Ghert</i> , officier van gezondheid der 1ste klasse, te 's Hage, wegens tegemoetkoming in de kosten door hem tijdens zijn verblijf in Algerie en in Frankrijk, zoo ten dienste van het leger in het algemeen, als van de geneeskundige dienst in het bijzonder aangewend.....	f 500.00
Serg. <i>Keijzer</i> , van het bat. min. en sap., te <i>Utrecht</i> , tegemoetkoming.	25.00
Mineur <i>Boerrigter</i> , van idem, wegens idem.....	10.00
<i>H. Lebbink</i> , te <i>Voorst</i> , kosten gevallen op het in goeden staat stellen van een terrein, in de nabijheid van het dorp <i>Voorst</i> , voor de oefeningen van de kav., tot de garnizoenen van <i>Zutphen</i> en <i>Deventer</i> behorende, in 1854.....	1086.25
<i>M. de Boer</i> , te <i>Groningen</i> , schadeloosstelling voor het verlies van eene koe, welke bij gelegenheid van het schijfschieten door een gedeelte van het garnizoen op den 21sten Sept. 1854 is verwond en ten gevolge daarvan ter slagting verkocht is moeten worden.....	80.00
f 1,706.25	

BIJLAGE C DER MEMORIE VAN BEANTWOORDING.

GEDETAILLEERHE STAAT der Uitgaven gedaan of nog te doen op de 10de afdeeling, art. 21, der begrooting over 1854.

<i>A. Materieel der Artillerie.</i>		UITGAVEN.
a.	Aankoop van materialen, als hout, metalen, touw, leder enz.	f 2,198.07
b.	Id. » bruggenhout, pontonmaterieel.....	678.50
c.	Id. » paardentuig.....	5,415.72
d.	Id. » gereedschappen en werktuigen enz.....	»
e.	Id. » buskruidtonnen en kleeden.....	»
f.	Id. » brandgereedschappen.....	»
g.	Id. » brandstoffen en verlichting.....	12,090.24 ^s
h.	Voor herstellingen en onderhouden van het materieel in de arsenalen en bij de korpsen.....	2,116.55 ^s
i.	Verkappen van vijlen.....	2,095.72 ^s
k.	Bureaugelden en kantoorbehoeften.....	4,625.42 ^s
l.	Kuiperslooien en bijleveringen.....	582.70
m.	Dagelijksche uitgaven in de magazijnen.....	50,645.40
n.	Laden en lossen met stadskranen.....	»
o.	Schadeloosstelling voor slijtage aan kleeding.....	860.88
p.	Aankoop van boeken, inbinden enz.....	566.40
q.	Artillerie-oefeningen.....	1,812.55 ^s
r.	Vermalen en aankoop van artill.-buskruid en bestanddeelen.	»
s.	Aankoop en aanmaak van geschut en projectilen; aankoop van kop. en tin en kost. vallende op de gieterij v. bronzen geschut.	5,672.47
Totaal..		f 69,158.42 ^s
<i>B. Materieel der draagbare wapenen.</i>		
a.	Aankoop van geweren of andere wapens.....	f 10,752.84
b.	Id. » onderdeelen van wapens.....	24,065.59
c.	Id. » gereedschappen en werktuigen.....	»
d.	Id. » materialen, als: ijzer, staal enz.....	254.02 ^s
e.	Id. » behoeften voor slaghoedjes.....	»
f.	Id. » patroonpapier.....	»
g.	Id. » brand, licht en bureaukosten.....	574.20
h.	Schoonmaken en onderhouden van wapenen.....	700.45 ^s
i.	Percussioneren van geweren der schutterijen.....	207.70
k.	Vermalen van infanterie-buskruid.....	»
Totaal..		f 56,514.79
Komt bij: het totaal A <i>Materieel der artillerie</i> ..		69,158.42 ^s
Te zamen..		f 105,475.21 ^s

BIJLAGE D DER MEMORIE VAN BEANTWOORDING.

Dr. <i>J. M. E. van Ghert</i> , officier van gezondheid der 1ste klasse, te 's Hage, wegens tegemoetkoming in de kosten door hem tijdens zijn verblijf in Algerie en in Frankrijk, zoo ten dienste van het leger in het algemeen, als van de geneeskundige dienst in het bijzonder aangewend.....	f 500.00
Serg. <i>Keijzer</i> , van het bat. min. en sap., te <i>Utrecht</i> , tegemoetkoming.	25.00
Mineur <i>Boerrigter</i> , van idem, wegens idem.....	10.00
<i>H. Lebbink</i> , te <i>Voorst</i> , kosten gevallen op het in goeden staat stellen van een terrein, in de nabijheid van het dorp <i>Voorst</i> , voor de oefeningen van de kav., tot de garnizoenen van <i>Zutphen</i> en <i>Deventer</i> behorende, in 1854.....	1086.25
<i>M. de Boer</i> , te <i>Groningen</i> , schadeloosstelling voor het verlies van eene koe, welke bij gelegenheid van het schijfschieten door een gedeelte van het garnizoen op den 21sten Sept. 1854 is verwond en ten gevolge daarvan ter slagting verkocht is moeten worden.....	80.00
f 1,706.25	

B I J L A G E VI.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

TWEEDE SERIE. — ACHTSTE DEEL, N^o. 6.

(Maand December 1855.)

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

BENOEMINGEN :

Tot gen.-maj., kommand. der 2de brigade inf., tevens belast met de functiën van Provinciaal kommandant van Noord-Brabant, de kol. A. P. F. Rigot de Begnins, van den generalen staf, Z. M. adj. in buitengewone dienst. Bij den gener. staf, tot luit.-kol.: de maj. H. V. E. Klapp, van den staf; de maj. jhr. E. A. O. de Casembroot, van den staf, Z. M. adj. in buitengewone dienst, Gouverneur van Z. K. H. den Prins van Oranje, laatstgemelde met bepaling echter, dat hij voorloopig het tractement zal blijven genieten verbonden aan den rang van maj.; tot maj.: de kap. der 1ste kl. jhr. G. C. R. R. van Brienen van Ramerus, van dien staf, zijnde hij ontheven van de verdere waarneming der functiën van adj. van den kommandant der 2de brigade inf.; tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. J. A. Besier, van dien staf; tot kap. der 2de kl.: de kap. van de 3de kl. H. J. Enderlein, van dien staf; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. H. J. W. Westenberg, van dien staf. Bij het reg. gren. en jagers, tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. G. G. Staring, van het korps. Bij het 1ste reg. inf., tot maj.: de kap. der 1ste kl. J. F. Vleugels, van het koloniaal werfdepôt; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. C. F. C. Scheuser, van het 2de reg. inf.; tot 1sten luit.: de 2de luit. W. C.

Margadant, van het korps; tot 2den luit.: de sergeant-majoor H. S. Stangenberger, van het korps; de sergeant J. W. L. Kamps, van het korps. Bij het 2de reg. inf., tot 2den luit.: de sergeanten A. J. de Willigen en A. J. den Exter van den Brink, beiden van het reg. gren. en jagers. Bij het 3de reg. inf., tot 2den luit.: de sergeanten J. H. Rausch, van het instructiebat. en F. K. H. G. Diemont, van het 8ste reg. inf. Bij het 4de reg. inf., tot kap. der 2de kl.: de kap. van de 3de kl. G. H. van Steijn, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luit. C. L. D. Muschart, van het korps; tot 2den luit.: de sergeanten A. M. van Rouveroij van Nieuwaal, van het 1ste reg. inf. Bij het 5de reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. J. C. W. van Kerkwijk, van het korps; tot 2den luit.: de sergeant jhr. S. van Lijnden, van het korps. Bij het 6de reg. inf., tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. W. Ijske, van het korps; tot kap. der 3de kl.: de 1ste luit. H. de Jongh, van het korps; tot 2den luit.: de sergeanten L. W. C. Gerlach, van het korps, W. Vleijnsman en H. J. G. Furstner, beiden van het instructie-bataillon en W. M. van Wielik Schelffont, van het korps. Bij het 7de reg. inf., tot kap.: de 1ste luit.-administrateur van kleeding en wapening J. J. de Graaff, van het korps; tot 2den luit.: de sergeanten J. E. Simon en G. J. Hofstede Crull, beiden van het 3de reg. inf., H. F. Borel van het korps en A. J. Thijssens, van het 6de reg. inf. Bij het 8ste reg. inf., tot 2den luit.: de sergeant A. J. F. van der Groesen, van het korps. Bij den staf van het wapen der art., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl.

O. H. Kuyck, van dien staf, werkzaam bij de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landmagt. Bij het 1ste reg. vesting-art., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. A. J. E. Dolleman, van het korps. Bij het 2de reg. vesting-art., tot kap. der 3de kl.: de 1ste luit. van den staf der art. C. W. Smith, werkzaam bij de art. stapel- en constructie-magazijnen; tot 2den luit.: de sergeant W. C. de Jongh, van het korps; tot 2den luit.-administrateur van kleeding en wapening; de sergeant-majoor J. J. A. van der Weg, van het instruct.-bat. Bij het wapen der art. van het leger in Oost-Indië, tot 2den luit.: de sergeant E. Mathijssen, van het 1ste reg. vesting-art.

Verplaatsingen.

Bij den generalen staf: tot chef van den staf van den luit.-generaal inspecteur van het wapen der kavallerie, de kap. van dien staf J. A. van den Bosch, chef van den staf der 1ste brigade kavallerie en waarnemend adjud. van den kommandant dier brigade, van welke laatste betrekking hij is ontheven; tot chef van den staf der 1ste brigade kavallerie, tevens waarnemend adjud. van den kommandant dier brigade: de kap. van dien staf J. Schuurman, adjunct van den chef van den staf van den luit.-generaal inspecteur van het wapen der kavallerie, van welke laatste betrekking hij is ontheven: de 1ste luit. J. M. A. Hubar, van het 1ste reg. inf.; tot adjunct van den chef van den staf bij den luit.-generaal inspecteur van het wapen der kavallerie: de 1ste luit. L. R. J. A. Roosmale Nepveu, van dien staf. Bij het 1ste reg. inf.: de 1ste luit. J. C. C.

Thiel, van het 4de reg. inf. Bij het 7de reg. inf.: de kap. A. L. van Loon, van het 1ste inf. Bij het koloniaal werfdepôt: de kap. J. H. Boombbergen, van het 7de reg. inf. Bij het 3de reg. vesting-art.: de kap. J. Altink, van het 2de reg. vesting-art. Bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indië: de 2de luit. C. H. J. Gaijmans, van het 6de reg. inf.

Tijdelijk op non-activiteit gesteld.

De kap. der 1ste kl. J. C. Kock, van het 3de reg. vesting-artillerie.

Gepensionneerd.

De maj. W. C. Margadant, van het 1ste reg. inf.; de kap. administrateur van kleeding en wapening J. Peperkamp, van het 2de reg. vesting-art.; de kap. M. C. Kars, van het 5de reg. inf.; de 1ste luit. C. L. Six van Oterleek, van het 8ste reg. inf.

Op het daartoe door hem gedaan verzoek een eervol ontslag uit de militaire dienst verleend:

Aan de paarden-arts van de 3de kl. J. W. Warnsinck, van het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt.

Overleden.

De generaal-majoor P. van Poolsum Booij, buitengewoon adjudant van Z. M. kommanderende de 2de brigade inf.; de paarden-arts der 2de kl. H. E. van Laar, van de Koninkl. Akad. voor de Zee- en Landmagt.